

YENİDƏN QURULAN “ŞƏRQ BAZARI” KOMPLEKSİ ŞƏHƏRİMİZİN GÖZƏLLİYİNƏ GÖZƏLLİK QATIB

Bakıda “Şərq Bazarı” kompleksi bərpa və yenidənqurmada son-
ra istifadəyə verilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva kompleksdə yaradılan şəraitlə tanış olublar. Dövlətimizin başçısına və birinci xanımına məlumat verilib ki, “Şərq Bazarı” kompleksinin bərpa və yenidənqurması işləri icra olunarkən bir sıra nüanslara xüsusi diqqət yetirilib. Bərpa zamanı layihə komandasının qarşısında duran əsas vəzifələr ilkin konsepsiyanın qorunması və xüsusi elementlərin saxlanılması olub. Kompleksdə yenidənqurma zamanı yerli materiallardan maksimum istifadə edilib, həmçinin müasir texnologiya və avadanlıqların tətbiqinə xüsusi diqqət yetirilib.

Bildirilib ki, bazarda 78 icarədar fəaliyyət göstərəcək. Bu isə 300 yeni iş yerinin yaranması deməkdir.

Kompleksin əsas atributu olan gümbəzlər müxtəlif işə obyektlərinin təyinatına görə dizayn edilib. Qeyd edək ki, “Şərq Bazarı”nın ilkin layihələndirilməsi 1980-ci

illərin məşhur memarları Uruzmaq Revazov, Pavel Yarinovski və Anatoliy Bessonov tərəfindən icra olunub. Kompleks 3-ü böyük, 13-ü kiçik olmaqla 16 gümbəzdən ibarətdir.

Nadir memarlıq üslubuna görə, “Şərq Bazarı” 2001-ci ildə Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı ilə ölkə əhəmiyyətli daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin siyahısına daxil edilsə də, 2017-ci ildə aparılmış əsaslı müayinə işləri nəticəsində aşkar edilmişdi ki, fərqli təyinatlı ticarət obyektlərinin fəaliyyəti, kor-təbii formada həyata keçirilən davamlı istismar və baxımsızlıq binada ciddi zədələnmələrə, çatlara, aşınmalara, korroziyaya və deformasiyalara səbəb olub. Məhz bunları nəzərə alaraq kompleksin istismar göstəricilərini yaxşılaşdırmaq, davamlılığını artırmaq, normal işləmə qabiliyyətini təmin etmək məqsədilə mühəndis tədbirlərinin həyata keçirilməsi zərurəti yaranmışdır. Əsaslı müayinədən sonra dərhal detallı layihələndirmə prosesinə başlanılıb və 2020-ci ildə bərpa işlərinə start verilib.

**Bakının dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə
çevrilməsi istiqamətində görülən işlərin miqyası artır**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev paytaxtın Səbail rayonunda yeni salınmış “Çəmbərəkənd” parkında yaradılan şəraitlə tanış olub. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov dövlətimizin başçısına parkda görülən işlər barədə məlumat verib. Prezident İlham Əliyev yeni parkdan paytaxtın mənzərəsini seyr edib.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanın inkişafı ilə bağlı müəyyənləşdirdiyi strategiyada Bakının dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevrilməsi istiqamətində görülən işlərin miqyası ilbəl daha da artır. Son illərdə paytaxt sakinlərinin və şəhərimizə gələn qonaqların rahatlığına xidmət edən çoxlu müasir sosial infrastruktur layihələri

icra edilib, yeni park və xiyabanlar, istirahət guşələri yaradılıb. Dövlətimizin başçısının təşəbbüsü ilə paytaxtın Səbail rayonunda salınan “Çəmbərəkənd” parkı da onlardan biridir. Burada görülən işlər ölkədə həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının tərkib hissəsi olmaqla paytaxtımızın daha da gözəlləşməsinə xidmət edir.

**Ötən ilin dövlət büdcəsinin icrası ilə bağlı qanun layihəsi
Milli Məclisin komitə iclasında müzakirə edilib**

İyunun 6-da Milli Məclisdə İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası keçirilib.

İclası açan komitə sədri Tahir Mirkişili gündəliyə 7 məsələnin daxil edildiyini bildirib. O, əvvəlcə “Ələt azad iqtisadi zonası haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (ikinci oxunuş) ilə bağlı məlumat verib. Dəyişikliklərin əsas cəhətlərini diqqətə çatdıran komitə sədri Ələt Azad İqtisadi Zonasında (Ələt AİZ) qeydiyyatdan keçən bütün hüquqi şəxslərin vergilərdən azad olduğunu bildirib. Qeyd olunub ki, zonada işləyənlərin gəlir vergisinin dərəcələrini isə Ələt AİZ-nin səlahiyyətli qurumu müəyyən edir. Azərbaycan şirkətləri zonaya mal və xidmət satdıqda ixrac əməliyyatı sayıldığı üçün ÖDV və rüsumlardan azaddır. Həmçinin komitə sədri vurğulayıb ki, Ələt AİZ ofşor zona deyil, azad zonada cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə qanunvericiliyin müddəaları tətbiq edilir.

Gündəliyin ikinci məsələsi olan “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında” qanun layihəsi (ikinci oxunuş) ilə bağlı danışan komitə sədri sənədin birinci oxunuşunda Milli Məclisin deputatları tərəfindən irəli sürülən təkliflərin qanunvericilik təşəbbüsü hüququnun subyekti ilə müzakirəsi və nəzərə alınan təkliflər barədə məlumat verib.

Sonra Mülki Məcəllədə, Miqrasiya Məcəlləsində, “Yanğın təhlükəsizliyi haqqında”, “Yerin təkisi haqqında”, “Balıqçılıq haqqında”, “Texniki təhlükəsizlik haqqında”, “Atmosfer havasının mühafizəsi haqqında”, “Tütün və tütün məmulatı haqqında”, “Telekommunikasiya haqqında”, “Damazlıq heyvandarlıq haqqında”, “Təbii müalicə ehtiyatları, müalicə-sağlamlaşdırma yerləri və kurortlar haqqında”, “Pambıqçılıq haqqında” və “Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılığa qarşı mübarizə haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (ikinci oxunuş) barədə bildirilib ki, dəyişikliklər “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında”

və “Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında” qanunlarda təsbit olunan müddəalara uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır. İclasda ikinci oxunuşda olan beş qanun layihəsi Milli Məclisin plenar iclasında müzakirəyə tövsiyə edilib.

Sonra komitədə iclasın sonuncu və əsas məsələsi olan “Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsinin icrası haqqında” qanun layihəsi (ikinci oxunuş) müzakirə edilib.

Məsələni müzakirəyə təqdim edən İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili bildirib ki, ötən ilin büdcəsinin gəlirləri və xərcləri ilə bağlı əsas parametrləri və göstəriciləri barədə birinci oxunuşda kifayət qədər geniş məlumat verilib. O xatırladı ki, 2021-ci ilin dövlət büdcəsi proqnozdan 969 milyon manat artıq, xərcləri isə 1 milyard 120 milyon manat qənaətlə yerinə yetirilib, ÜDM 5,6 faiz artıb. O, büdcənin icrasının müzakirələrinin ikinci oxunuşun tələblərinə uyğun olaraq bir qədər fərqli formada və detallı təşkil edildiyini, büdcənin ortamüddətli xərclər çərçivəsində və nəticə əsasında büdcə olaraq daha geniş şəkildə nəzərdən keçiriləcəyini diqqətə çatdırıb. O, bunun üçün Təhsil, Kənd Təsərrüfatı nazirlikləri və İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən xərc istiqamətləri ilə bağlı ətraflı təqdimatlar ediləcəyini bildirib.

Büdcənin gəlirləri ilə bağlı Dövlət Vergi Xidmətinin rəis müavini İlkin Vəliyev yığılan vergilər, proqnozlardan artıq yığılan vəsaitlər haqqında qısa izah verib.

Müzakirələrdə deputatlar Vahid Əhmədov, Vüqar Bayramov, Rüfət Quliyev, Aydın Hüseynov, İqbal Məmmədov, Məzahir Əfəndiyev çıxış edərək, Təhsil, Kənd Təsərrüfatı nazirlikləri və İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin təqdim etdikləri göstəricilərlə bağlı və qarşıya qoyulan hədəflərin, ayrılan vəsaitlərin yerinə yetirilməsi istiqamətində fikirlərini bildirib, suallarını səsləndiriblər. İclasda iqtisadiyyat nazirinin müavini Niyazi Səfərov, deputatlar Mahir Abbaszadə, Elnur Allahverdiyev, Anar Məmmədov, Məşhur Məmmədov, Ziyad Səmədzadə və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının rezidenti beynəlxalq sertifikat alıb

İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin (İZİA) idarəçiliyində olan Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının (SKSP) rezidenti "ALCO" MMC istehsal etdiyi məhsulların ixrac imkanlarının genişləndirilməsi üçün davamlı işlər görür. SKSP-dan bildirilib ki, şirkət "Mercedes Benz" tərəfindən mühərrik yağlarının istehsalı üçün daha bir beynəlxalq sertifikata ("Aminol Ultra C3 5W-40") layiq görülüb. Bu sertifikatın əldə edilməsi şirkətin ixrac potensialının artırılmasında önəmli olacaq.

Qeyd edək ki, Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının rezidenti "ALCO" MMC 150 növdən çox sürtkü yağının istehsalını həyata keçirir. İstehsal olunan məhsullar daxili bazara satılmaqla yanaşı, dünyanın 25-dən çox ölkəsinə "Made in Azerbaijan" brendi adı ilə ixrac edilir.

Şuşada xüsusi sessiyanın keçirilməsi Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə yaşıl enerji potensialının inkişafında böyük rol oynayacaq

"Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində iyunun 4-də 100-dən çox yerli və xarici nümayəndənin iştirakı ilə Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada xüsusi sessiya keçirildi. Xüsusi sessiyanın keçirilməsi Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında yaşıl enerji potensialının inkişafında böyük rol oynayacaq".

Bunu Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva deyib. O bildirib ki, "Xalis sifıra aparan yol: Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında yaşıl enerji potensialının inkişafı" mövzusunda həsr olunan xüsusi sessiyada əvvəlcə Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Bakı Enerji Həftəsi iştirakçılarına ünvanladığı məktub oxunub. Eyni zamanda, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın həyata keçirdiyi enerji siyasətindən və bu siyasətin regionun sabitliyi və rifahı baxımından mühüm rol oynadığı xüsusi vurğulanıb.

Xüsusi sessiya çərçivəsində Şuşa Şəhər Dövlət Qorluğu İdarəsi tərəfindən Şuşa turu təşkil olunub və tədbir iştirakçıları mədəniyyət paytaxtımızın tarixi və mədəni abidələrini ziyarət ediblər, şəhərdə aparılan bərpa və yenidənqurma işləri ilə tanış olublar.

KOB inkişaf mərkəzləri ilə görüş keçirilib

Sahibkarların bilik və bacarıqlarının müasir çağırışlar və ehtiyaclar nəzərə alınmaqla inkişaf etdirilməsi məqsədilə Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) İdarə Heyəti KOB inkişaf mərkəzləri ilə görüşüb. Hibrid formatda təşkil olunmuş görüşdə ölkənin 21 şəhər və rayonunda fəaliyyət göstərən KOB inkişaf mərkəzlərinin (KOBİM-lər) nümayəndələri iştirak ediblər.

KOBİA-dan bildirilib ki, agentliyin İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov sahibkarların maarifləndirilməsinin, bilik və bacarıqlarının artırılmasının prioritet istiqamətlərdən olduğunu deyib. Qeyd olunub ki, KOB-ların bilik və bacarıqlarının artırılması istiqamətində siyasətin əsas məqsədi sahibkarların strateji hədəflərinə uyğun ehtiyaclarını müəyyənləşdirərək, onların bilik və bacarıqlarının sistemli

şəkildə yenilənməsini və fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun praktiki sərişələr qazanmalarını təmin etməkdir. Sahibkarların bilik və bacarıqlarının artırılmasına özəl sektorun cəlbi beynəlxalq təcrübədə geniş tətbiq olunur. KOBİM-lər də müxtəlif operator şirkətlər tərəfindən idarə edilir. 2021-2022-ci illərdə KOBİM-lər tərəfindən 1883 təlim təşkil olunub ki, bundan təqribən 24 min KOB subyekti yararlanıb, 4 min KOB subyektinin faydalandığı 20 min saat məsləhət xidməti göstərilib. KOBİM-lərin dəstəyi ilə yeni bizneslərin qurulması və mövcud bizneslərin inkişafını nəzərdə tutan 500-ə yaxın biznes plan hazırlanıb, 100 yeni KOB subyekti yaradılıb. Görüşdə KOBİM-lərin fəaliyyəti, göstərdikləri dəstək və xidmətlər, fəaliyyətlərinin daha səmərəli və nəticəyönümlü təşkili ilə bağlı müzakirələr aparılıb, KOBİM-lərin təklifləri dinlənilib.

"Serbiya Azərbaycandan qaz əldə etmək üçün həcmələri rezerv edəcək"

Bunu Serbiya baş nazirinin müavini, dağ-mədən sənayesi və energetika naziri Zorana Mixayloviç deyib. Onun sözlərinə görə, Rusiya Serbiyaya ildə 2,2 milyard kubmetr qaz tədarük edir, amma ölkədə illik qaz istehlakı təxminən 3 milyard kubmetrdir. "Qalan fərq qismən Macarıstan

tandakı qaz anbarından təmin olunacaq. Gələn il biz həm də

təxminən 40 faiz qazı Niş-Dimitrovqradda qaz xətti ilə ala biləcəyik. Biz gözləyirik ki, bu, ilk növbədə Azərbaycan qazı olacaq. Artıq qaz xəttinin tikintisinin başa çatacağı dövr üçün tədarük həcmələrinin rezervləşdirilməsi üçün danışıqlar aparılır", - deyərək bildirdi.

"Mövcud geosiyasi vəziyyətdə yeni nəqliyyat dəhlizləri üçün Azərbaycan strateji ölkəyə çevrilib"

Bunu Bakıda səfərdə olan Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Avtomobil Daşıyıcıları Assosiasiyası İttifaqının (BSEC-URTA) prezidenti Mehmet Uylukcu deyib. Azərbaycan Beynəlxalq Avtomobil Daşıyıcıları Assosiasiyasının (ABADA) dəvəti ilə Azərbaycana səfər edən nümayəndə heyəti Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi və Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin rəsmiləri ilə görüş keçirib.

Səfərin əsas məqsədi Azərbaycanın mövcud nəqliyyat-logistika imkanlarını müzakirə etmək, Azərbaycan üzərindən yükdaşımaların icrası üçün görülə biləcək işlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparmaq olub. Təşkilatın rəhbəri bildirib ki, "Beynəlxalq Avtomobil Nəqliyyatı İttifaqı (IRU), Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (QDİÖT) Azərbaycana bütün lazımı dəstəyi göstərməyə hazırdır. Hazırda əsas hədəflərdən biri elektron xid-

mətlərin Azərbaycanla tətbiq edilməsidir ki, bu səfərimizdə də bununla bağlı müzakirələr aparıldı. Təminatlı yükdaşımaların təşkili üçün isə ABADA ilə strateji əməkdaşlığımızı genişləndirmək niyyətindəyik".

Pakistanla Azərbaycan arasında ticarət əlaqələri əməkdaşlığımızın əsasını təşkil edir

"Bu günə qədər Pakistanın Azərbaycanın qeyri-neft sektoruna yatırdığı investisiyaların həcmi 4,2 milyon ABŞ dolları dəyərindədir". Bunu Azərbaycanın İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Məmmədov Bakıda keçirilən Pakistanın Biznes İmkanlarına həsr edilmiş konfransda deyib. Onun sözlərinə görə, hazırda Azərbaycanda qeydiyyatdan keçən Pakistan şirkətlərinin sayı 2 238-dir. Nazir müavini deyib ki, Azərbaycanla Pakistan arasında ticarət əlaqələri əməkdaşlığımızın əsasını təşkil edir: "Yüksək səviyyədə olan ticarət əlaqələri ikitərəfli münasibətlərin inkişafı üçün münasib şərait, imkan yaradır. Bizim əməkdaşlığımızın əsas istiqamətləri müdafiə, energetika, infrast-

ruktur, informasiya texnologiyaları sahələridir. 2020-ci ildə həyata keçirilmiş işlər nəticəsində ölkələr arasında ticarət dövriyyəsi 9,6 milyon ABŞ dolları təşkil edib, 2021-ci ildə isə

ticarət dövriyyəsi 2,5 dəfə artıb. Ümid edirik ki, bu göstərici artacaq. Çünki ölkələr arasında ticarət dövriyyəsinin artırılmasının geniş potensialı var".

Dövlət Vergi Xidmətinin nümayəndə heyəti Türkiyədə ikitərəfli əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə edib

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin (DVX) nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikasının Gəlir İdarəsi Başqanlığı ilə birgə İşçi Qrupunun ilk iclasında iştirak məqsədilə Ankara şəhərinə səfər edib. Dövlət Vergi Xidmətindən bildirilib ki, İşçi Qrupunun yaradılması bir müddət öncə tərəflər arasında aparılan danışıqlar zamanı qərara alınıb. İclasın açılış mərasimində çıxış edən Türkiyə Respublikasının Gəlir İdarəsi Başqanlığının nümayəndəsi Ahmet Yıldırım bildirib ki, tarixi dostluq, qardaşlıq, qarşılıqlı etimad, səmimi münasibətlər və yüksək səviyyəli əməkdaşlıq əsasında qurulan Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri möhkəmlənməkdə və inkişaf etməkdədir: "Əlaqələrimizin in-

kişafı təkcə ölkələrimizin deyil, həm də regionun ümumi tərəqqisinə, sabitliyin bərqərar olmasına mühüm töhfələr verir. Azərbaycan və Türkiyə arasında formalaşmış yüksək səviyyəli siyasi və iqtisadi əməkdaşlıq vergi münasibətləri sahəsində də əlaqələrin gücləndirilməsini zəruri edir. Bu baxımdan, Dövlət Vergi Xidməti ilə Gəlir İdarəsi Başqanlığının daha sıx əməkdaşlıq üçün geniş imkanları mövcuddur". Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin rəis müavini, nümayəndə heyətinin rəhbəri Samirə Musayeva çıxışında qeyd edib ki, xalqlarımızın milli, mədəni yaxınlığı ilə şərtlənən münasibətləri qarşılıqlı hörmətə, dostluğa və qardaşlığa əsaslanır. Ölkələrimiz arasında yüksək səviyyəli

yəli siyasi əlaqələr və iqtisadi əməkdaşlıq mövcuddur. S.Musayeva qeyd edib ki, DVX islahat yönümlü, beynəlxalq tələbləri rəhbər tutan müasir dövlət qurumu olmaqla, xarici ölkələrin vergi orqanları ilə sıx əməkdaşlıq edir. Xidmətin əsas hədəfləri vergilərin tam şəkildə dövlət büdcəsinə ödənilməsi, ölkədə vergi mədəniyyətinin yüksəldilməsi, "kölgə iqtisadiyyatı"nın səviyyəsinin azaldılması, vergidən yayınmanın qarşısının alınması, vergitutmanın optimallaşdırılması və çəvik inzibatchılığın yaradılması istiqamətində qabaqcıl təcrübələri öyrənmək və milli vergi sistemində təbiiqini həyata keçirməkdir. Səfər çərçivəsində ikitərəfli əlaqələrin inkişaf etdirilməsinə yönəlmiş bir sıra digər məsələlər üzrə müzakirələr aparılıb.

Barter əməliyyatına görə ödənilmiş ƏDV məbləği əvəzləşdirilirmi?

Vergi Məcəlləsinə əsasən, vergidödəyicisinin haqqı ödənilməklə və ya əvəzsiz qaydada öz işçilərinə və digər şəxslərə mal verməsi, iş görməsi və ya xidmət göstərməsi, habelə barter əməliyyatı vergi tutulan əməliyyat sayılır.

Vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq, ƏDV tutulan əməliyyatlar üçün malların (işlərin, xid-

mətlərin) alışı zamanı ödənilmiş ƏDV məbləği əməliyyatın dəyəri bank hesabına, həmçinin ƏDV məbləği ƏDV-nin depozit hesabına ödənilməklə əvəzləşdirilir. Bu maddənin məqsədləri üçün malların (işlərin, xidmətlərin) barter edilməsi həmin əməliyyatın ƏDV-siz dəyərinin malları (işləri, xidmətləri) təqdim edən şəxsin bank hesabına

ödənilməsinə bərabər tutulur. Qeyd olunanlara əsasən, malların barter edilməsi ƏDV-yə cəlb edilən əməliyyat hesab olunur və aparılan əməliyyatların müqabilində tərəflər arasında verilən elektron qaimə-fakturaları üzrə ƏDV-nin məbləğləri ƏDV-nin depozit hesabına ödənilməli halda, həmin məbləğlər əvəzləşdirilir.

9-22 iyun 2022-ci il

Azərbaycanın iqtisadi tarixinə dair sanballı tədqiqat əsəri - “Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə” beşcildliyi

Qəzetimizin ötən sayında Sumqayıt Dövlət Universitetində akademik Ziyad Səmədzadənin “Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə” adlı beşcildliyinin təqdimat mərasimindən məlumat vermişdik. Həmin tədbirdə iştirak edən alimlərin çıxışlarını sizə təqdim edirik. Bu silsilə çıxışların növbəti nömrələrdə də davamı nəzərdə tutulur.

Xatırladaq ki, may ayının 25-də Sumqayıt Dövlət Universitetinin təşkilatçılığı ilə univesitetdə akademik Ziyad Səmədzadənin “Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə” adlı 5 cilddən ibarət kitabının təqdimat mərasimi keçirilmişdir.

Həmin tədbirdə Sumqayıt Dövlət Universitetinin İqtisadiyyat və idarəetmə fakültəsinin dekanı, dosent Aynurə xanım Yəhyayeva çıxış etmişdir. O, demişdir:

- Sumqayıt Dövlət Universitetinin rek-

yatı 100 ildə” 5 cildliyində nəzər yetirilmiş materiallar ümumiyyətlə çox möhtəşəmdir və heyrət doğurur. Toplada 3200 səhifə tədqiqat materialları verilmişdir, 2000-dən çox arxiv sənədlərinə baxılmışdır, 400-ə yaxın şəkil, qrafik, cədvəl verilmişdir. Ümumiyyətlə, kütləvi informasiya vasitələri də daxil olmaqla, akademik Ziyad Səmədzadə bu 5 cildliyin hazırlanmasında 1500-ə yaxın elmi mənbəyə müraciət etmişdir. Bütün bunlar ağır zəhmətin nəticəsidir və tədqiqatçıdan yorulmadan çalışmaq tələb edir.

Şəfa Əliyev əlavə edib.

- Hər bir ölkənin özünəməxsus iqtisadi inkişaf yolu, ənənəsi və dövlətçilik meyarları, prinsipləri vardır. Azərbaycan Şərqi ilk demokratik respublikası kimi bir çox sahələrdə özünəməxsus dövlətçilik atributları formalaşdırmağa nail olmuşdur. Bunlar sırasında xüsusilə fərqlənən istiqamətlərdən biri iqtisadi təhlükəsizlik məsələsidir. Milli təhlükəsizliyin mühüm tərkib hissəsi kimi iqtisadi təhlükəsizlik problemləri, bunlarla bağlı yanaşmalar strateji əhəmiyyət kəsb edir. Digər tərəfdən, strateji təhlükəsizlik məsələlərinə kompleks və sistemli yanaşma vacib şərtləndirir. Ölkəmizin son yüz ildəki tarixini qısaca vərəqləsək, müstəqillik və milli, həm də iqtisadi təhlükəsizlik amilləri baxımından mürəkkəb bir yol keçdiyinə şahid olarıq. 1918-1920-ci illərdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Demokratik Respublikası xalqımızın milli mənafeyinə uyğun şəkildə iqtisadi təhlükəsizlik konsepsiyasının bünövrəsini qoysa da, onu inkişaf etdirmək zaman və müstəqilliyimizə uzanan xain əllər səbəbindən mümkün olmamışdır. Keçmiş SSRİ dövründə isə milli məsələlər və təfəkkür prizmasından yanaşmalar olduqca çətin məsələ idi. Azərbaycan özü müstəqil beynəlxalq subyekt olmadıqdan, respublikamızın iqtisadi maraqları mərkəzdən idarə olunurdu və buna milli iqtisadi maraq kimi yanaşmaq qeyri-mümkün idi.

Resurslarla zəngin və bütün sahələrdə güclü potensiala malik olan respublikamızın milli resursları mərkəz tərəfindən idarə olunurdu və o sahələrə diqqət yönəldilirdi ki, burada mərkəzin maraqları üstün olsun. 1920-50-ci illərə kimi Azərbaycan neftinə və onun daha çox istismarına əsaslı kapital yönəldilmişdir. Bu isə iqtisadiyyat sahələri arasında güclü disproporsiya yaratmışdı. Sibirdə daha ucuz neft yataqları kəşf olunan kimi mərkəzdən - Moskvadan Azərbaycanın neft sənayesinin inkişafına maraq heyli zəiflədi. 1950-ci illərdən başlayaraq ağır sənaye sahələrinin inkişafına, xüsusilə, daha zərərli kimya istehsalatlarının yaradılmasına üstünlük verildi. Sumqayıtda güclü sənaye mərkəzi yaradılsa da, ekoloji problemlər ən kəskin həddə çatdı və bu, şəhərin heyli çirklənməsinə səbəb oldu.

Ulu öndər Heydər Əliyevin tarixi söyləri nəticəsində 1970-ci illərdən başlayaraq respublikamızın iqtisadi strukturunda köklü dəyişikliklər aparıldı. Neft və qaz sənayesinin maddi-texniki bazası misli görünməmiş səviyyədə yeniləndi, böyük vəsait tələb edən zavodlar tikildi. O cümlədən, Bakıda Dərin özüllər zavodu istismara verildi. Respublikanın energetika, kimya və neft-kimya, metallurgiya, cihazqayırma, yeyinti və yüngül sənaye sahələrində iri müəssisələr və istehsal gücləri yaradıldı. Maraqlıdır ki, dahi

zəkaya malik olan Heydər Əliyev elmin inkişafına, o cümlədən iqtisadi tədqiqatlara, iqtisadi təhlillərin aparılmasına və konsepsiyaların işlənməsinə böyük önəm vermişdir. Belə bir şəraitdə respublikamızın ən perspektivli, işgüzar, fəal, bacarıqlı və peşəkar iqtisadçı-alimi olan, akademik Ziyad Səmədzadə böyük əmək sərf edərək, iqtisadiyyat elminin inkişafına, iqtisadi yanaşmaların formalaşmasına, respublikanın iqtisadi təhlükəsizliyinin konseptual əsaslarının işlənməsinə, elmi dəlillərə söykənmiş məqsədlə proqramların və tədbirlər kompleksinin hazırlanmasına ciddi töhfələr verə bilmişdir. Ziyad Səmə-

1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycan öz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra ölkəmizdə vəziyyət kifayət qədər mürəkkəbləşmişdi. Sosial və iqtisadi sahələrdə xaos hökm sürürdü, sərəfşəsizlər aparıcı dövlət vəzifələrinə doluşmuşdular. Siyasi və iqtisadi böhran dərinləşməkdə davam edirdi, büdcədə pul yox idi, iqtisadiyyatın əsas sahəsi olan neft sənayesi tarixinin ən acınacaqlı vəziyyətinə düşmüşdü. Digər iqtisadiyyat sahələrinin inkişaf etdirilməsi üçün resurslar və döviyyə vəsaitləri, investisiyalar yox idi, sürətlə işsizlər ordusu yaranırdı. İri müəssisələr bir-birinin ardınca bağlanır, ittifaq tabeli müəssisələ-

zadə məsul dövlət işlərində işləməklə bərabər, gərgin rejimə elmi tədqiqatlar aparmış, bir-birinin ardınca dəyərli elmi əsərlər ərsəyə gətirməyə nail olmuşdur. Hələ akademik Ziyad Səmədzadə 1960-cı illərin ortalarından başlayaraq, AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda işləyərək, respublikamızın iqtisadi sabitliyi, iqtisadi baxımdan inkişafı ilə bağlı problemləri yaxşı mənimsəmişdi, öyrənmişdi və müxtəlif səviyyələrdə, dərc etdirdiyi məqalə və digər elmi əsərlərində cəsarətlə bu problemləri açıqlayırdı, həlli yollarını dilə gətirirdi. Lakin onların daha geniş konseptual səviyyədə baxılması və yüksək səviyyəli qərarların qəbul edilməsi şəraiti yetişməmişdi. 1970-ci illərin əvvəllərindən başlayaraq, respublikada yeni ab-havanın yaranması və Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında bütün sahələrdə ittifaq səviyyəsində yüksək hədəflərin qarşıya qoyulması, iqtisadi yüksəlişin təmin edilməsi ilə əlaqədar olaraq peşəkar və dərin təhlil bacarığına malik olan iqtisadçı alimlərə və kadrlara böyük ehtiyac yaranmışdı. Məhz belə bir şəraitdə ulu öndər Heydər Əliyev Ziyad Səmədzadəni Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Komitəsinə dəvət etmiş və İqtisadiyyat şöbəsinə müdir təyin etmişdir. Sonrakı illərdə - 1992-ci ilədək olan dövr ərzində Ziyad Səmədzadə Ali Sovet sədrinin birinci müavini, Baş nazirin birinci müavini, Dövlət Plan-İqtisad Komitəsinin sədri və s. mühüm vəzifələrdə işləmişdir.

Görkəmli alim həmin dövrdə respublika iqtisadiyyatının təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi üçün vacib olan istiqamətlər üzrə, o cümlədən iqtisadi inkişaf, iqtisadiyyatın strukturu, demografik problemlər, məşğulluq və regional inkişaf məsələləri üzrə sanballı və nüfuzlu elmi əsərlər, həmçinin dərin elmi-praktiki məzmunu malik monoqrafiyalar yazmışdır. Xüsusilə, əmək məhsuldarlığının səmərəlilik məsələləri və milli gəlirin formalaşdırılması üzrə mühüm elmi konsepsiyalar məhz akademik Z.Səmədzadənin adı ilə bir sırada durur. Bu istiqamətlərdə hazırlanan məqsədlə respublika proqramlarının, demək olar ki, hamısında Z.Səmədzadənin konseptual yanaşmaları və təklifləri yer almışdır. O, paytaxt Bakının inkişaf potensialının yeni müstəvidə baxılması və inkişaf problemlərinin həlli yollarının müəyyənləşdirilməsi üzrə Heydər Əliyevin birbaşa tapşırığı ilə tədqiqatlar aparmış və idarəetmə orqanları üçün metodiki fəaliyyət üsulları və tövsiyələr hazırlamışdır.

rin fəaliyyəti isə iflic vəziyyətinə düşürdü. Təsərrüfat və satış əlaqələri kəsilmiş, bazarlar itirilmiş, hər tərəfdə kadr axıcılığı sürətlənmişdi.

Ölkənin iqtisadi böhrandan çıxarılması konsepsiyası və strategiyası yox idi. Bu dövrdə akademik Ziyad Səmədzadənin rəhbərliyi altında 1992-ci ildə “Azərbaycan xalq təsərrüfatının idarəetmə strukturunun təkmilləşdirilməsi” nə dair təhriri maruzə hazırlanmış və Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur. Həmin dövrdə ölkə iqtisadiyyatının böhran vəziyyətindən çıxarılması və sabitləşdirilməsi istiqamətində də təxirəsalınmaz tədbirlər hazırlanmış, həmçinin xarici iqtisadi siyasət konsepsiyası, iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi və regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi mexanizmləri işlənilmişdir. Sonrakı illərdə ölkənin iqtisadi inkişaf strategiyasının və islahatların dərinləşməsi problemləri istiqamətində fundamental elmi tədqiqatlar aparılmışdır. Akademik Ziyad Səmədzadə Azərbaycanın iqtisadi müstəqilliyi, onun təmin olunması, iqtisadi suverenlik və bazar münasibətlərinə keçidlə bağlı müxtəlif ölkə və beynəlxalq statuslu nüfuzlu konfranslarda və tədbirlərdə məruzələrlə çıxışlar etmiş, Azərbaycanın iqtisadi potensialının açılmasını, obyektiv qiymətləndirilməsi, adekvat mexanizmlərin işlənməsi və təbii olunması, müstəqil respublikanın iqtisadi təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi üzrə davamlı elmi tədqiqatlar aparmış, məzmunlu məqalələr və digər elmi əsərlər dərc etdirmişdir.

Akademik Ziyad Səmədzadə beynəlxalq səviyyədə Azərbaycanın iqtisadi müstəqillik potensialını və ölkəmizin inkişafında beynəlxalq əməkdaşlığın tərəfləri üçün səmərəliliyini fəal şəkildə təşviq etmiş, dünyanın müxtəlif ölkələrində, nüfuzlu elmi-praktiki tədbirlərdə və beynəlxalq konfranslarda məruzələrlə çıxış etmişdir. Ölkəmiz və onun iqtisadi təhlükəsizliyi üçün çətin bir dövrdə - 1993-cü ildə ABŞ-ın San-Fransisko şəhərində Beynəlxalq İqtisadçılar İttifaqının elmi sessiyasında yadda qalan məruzə ilə dünya elmi ictimaiyyətinin, siyasətçilərin və investorların diqqətinə Azərbaycanın iqtisadi potensialına yönəlməmişdir. Brüsseldə Avropa Birliyinin dəstəyi ilə keçirilən konfransda “Azərbaycanda iqtisadi islahatlar və inkişaf” adlı məruzə böyük marağa səbəb olmuşdur.

(davamı 4-cü səhifədə)

toru, professor Elxan Hüseynovun rəhbərliyi ilə Azərbaycan cəmiyyətində söz sahibi olan tanınmış iqtisadçı alimləri, ziyalıları qonaq qismində dəvət etmək ənənə halını almışdır. Bu gün belə insanlardan biri, böyük nüfuza malik, öz yaradıcılığı ilə iqtisad elmində özünəməxsus nailiyyətlər əldə etmiş akademik Ziyad Səmədzadə qonağımyızdır. O, vətənpərvər alim, gözəl ziyalı, müdrik insan xüsusiyyətlərini özündə birləşdirən böyük şəxsiyyətdir. O, mühüm dövlət postlarını tutsa da, nə qədər məşğul insan olsa da, həmişə dəvətimizi qəbul edib, həyata keçirdiyimiz bütün tədbirlərimizdə - beynəlxalq və respublika konfranslarımızda, müxtəlif iqtisadi problemlərin müzakirəsinə həsr olunmuş dəyirmi masalarda aktual mövzularda çıxış etmiş və tövsiyələrini vermişdir. Bir müddət əvvəl İqtisadiyyat və idarəetmə fakültəsinin təşkil etdiyi məharət dərində Ziyad Səmədzadənin “Azərbaycan iqtisadiyyatının dünyanı, bu günü və sabahı barədə düşüncələr” mövzusunda çıxışı tələbələrini elmi potensialının inkişaf etdirilməsinə öz töhfəsini vermişdir.

Bu gün isə biz akademik Ziyad Səmədzadənin müəllifi olduğu “Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə” adlı 5 cilddən ibarət toplusun təqdimatı üçün yığılmışıq. Bu topluda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti, SSRİ-nin tərkibində bir respublika olduğu dövrdə və müstəqillik illərində Azərbaycanın iqtisadiyyatı çox geniş və əhatəli təhlil edilmişdir.

Kitab Azərbaycan Demokratik Respublikası adlı bir günəşin parlağı dövrə başlamışdır. Burada Azərbaycan Demokratik Respublikasının yaradılması tarixindən və o zaman Azərbaycan iqtisadiyyatının vəziyyəti haqqında, həmin dövrdə maliyyə sisteminin, vergi sisteminin, dövlət qurumlarının yaradılması, onların buraxılması və bank sistemi haqqında və digər iqtisadi məlumatlar verilmişdir. Toplularda xalq təsərrüfatının inkişafı, 5 illik planlar, Bakı neftinin önəmi və onun 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsindəki qələbədə rolu, müharibədən sonrakı dövrdə isə sənayenin, kənd təsərrüfatının infrastruktur sahələrinin vəziyyəti, neft daşlarının istifadəyə verilməsi və s. məsələlər çox geniş işıqlandırılmışdır. Azərbaycan iqtisadiyyatında pambıqçılığın, üzümçülüyn, çayçılığın, ümumiyyətlə bütün iqtisadiyyatda istehsalın intensivləşməsi, əsaslı tikintinin inkişafı ətraflı təhlil edilmişdir.

Bu topluda Azərbaycanın tarixi hadisələrinə də geniş yer verilmişdir. 20 Yanvar faciəsi, onunla Azərbaycana ayaq

açmış müstəqillik və onun gətirdiyi azad Azərbaycanın işıqlı gələcəyi qeyd edilir. Müstəqillik dövrünün ilk illərində Azərbaycan iqtisadiyyatının hərtərəfli tənəzzülü, məhz bu çətinliklərin ulu öndərin hakimiyyətə gəlişi ilə aradan qaldırılması düzgün və məzmunlu şəkildə əsaslandırılmışdır.

Cənab Prezident İlham Əliyevin apardığı müasir beynəlxalq standartlara əsaslanan siyasət nəticəsində Azərbaycan iqtisadiyyatı müasir, modern bir pilləyə yüksəlmişdir. Belə ki, ASAN xidmət, sənaye məhəllələri, texnologiya parkları, ev təsərrüfatı, özünüməşğulluq, tibbi sığorta, bütün bunlar milli iqtisadiyyatın daha da şaxələnməsinə, dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya olunmasına səbəb olmuşdur. Bütün bunlar isə bu topluda öz əksini tapmışdır.

Bu toplusunun sonuncu - 5-ci cildində məhz Qarabağ iqtisadiyyatından, onun Azərbaycan iqtisadiyyatında olmuş və olacaq rolundan bəhs edilir. Belə ki, Zəngəzur dəhlizi, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları, ağıllı kənd layihələri, Araz vadisi iqtisadi zonasının regionun iqtisadi inkişafında rolu, Füzuli, Zəngilan, Laçın Beynəlxalq Hava limanlarının önəmi və dövlət-özəl sektor iş birliyi, yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi ilə Qarabağın yenidən qurulması məsələləri bir cildə öz əksini tapmışdır.

Topluda 44 günlük müharibənin dünya siyasi arenasında yaratmış olduğu əks-səda geniş təhlil edilmişdir. Bundan əlavə, pandemiya şəraitində Azərbaycanın sosial-iqtisadi durumu, aparılan islahatlar, postpandemiya dövründə inkişaf məsələlərinə də toxunulmuşdur.

Sonda bu toplusunun məhz asan dildə, səliqəli xronologiya ilə, məzmunlu yazılması yüksək marağa səbəb olmuşdur. Millət vəkili, akademik Ziyad Səmədzadəyə cəsarəti, qələminin iti olmasını, Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafında fəaliyyətini uğurla davam etdirməsini arzu edirik.

“Bütün bunlar böyük zəhmətin nəticəsidir və tədqiqatçıdan yorulmadan çalışmaq tələb edir”

Bu sözləri may ayının 25-də Sumqayıt Dövlət Universitetinin təşkilatçılığı ilə akademik Ziyad Səmədzadənin “Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə” adlı 5 cilddən ibarət kitabının təqdimat mərasimində Universitetin “Dünya iqtisadiyyatı və marketinq” kafedrasının professoru, iqtisad elmləri doktoru Şəfa Əliyev deyib.

O, qeyd edib ki, “Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə” 5 cildliyində nəzər yetirilmiş materiallar ümumiyyətlə çox möhtəşəmdir və heyrət doğurur. Toplada 3200 səhifə tədqiqat materialları verilmişdir, 2000-dən çox arxiv sənədlərinə baxılmışdır, 400-ə yaxın şəkil, qrafik, cədvəl verilmişdir. Ümumiyyətlə, kütləvi informasiya vasitələri də daxil olmaqla, akademik Ziyad Səmədzadə bu 5 cildliyin hazırlanmasında 1500-ə yaxın elmi mənbəyə müraciət etmişdir. Bütün bunlar ağır zəhmətin nəticəsidir və tədqiqatçıdan yorulmadan çalışmaq tələb edir.

“Gəncə İş Adamları” İB-nin təşkilatçılığı ilə Azərbaycan-Qazaxıstan biznes-forumu keçirilib

İyunun 7-də Qazaxıstan Respublikasının əmtəə istehsalçılarının Azərbaycan Respublikasında iqtisadi-ticarət missiyası və birgə biznes-forumu keçirilib. Tədbiri Qazaxıstanın ölkəmizdəki səfiri Serjan Abdıkərimov açaraq, biznes-forumun əhəmiyyətindən danışdı. Diplomət cari ildə Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin ölkəmizə səfərinin əməkdaşlığın inkişafına təkan verəcəyini qeyd edib. Bildirib ki, səfər zamanı iki ölkə arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafı ilə bağlı bir sıra sənədlər imzalanacaq. Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun Azərbaycan və Qazaxıstan arasında iqtisadi münasibətlərdə xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini söyləyən səfir vurğulayıb ki, bu ilin sonunadək

bu dəhliz vasitəsilə yük daşımalarının həcmimin 6 dəfəyədək artacağı proqnozlaşdırılır. Tədbirdə çıxış edən Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinə, KOBİA-nın biznesə dəstəyinə və əməkdaşlığın genişləndirilməsi perspektivlərinə dair fikirlərini bölüşüb. Azərbaycanla Qazaxıstan arasında mühüm iqtisadi tərəfdaşlığın olduğunu vurğulayan “QazTrade” SC-nin baş direktoru Azamat Askarov 2021-ci ildə ölkələr arasında əmtəə dövriyyəsinin 300 milyon ABŞ dolları təşkil etdiyini diqqətə çatdırıb. O, yaxın zamanlarda bu rəqəmin 500 milyon dollar olacağına əminliyini bildirib.

DGK büdcə öhdəliyini proqnozdan artıq yerinə yetirib

“Dövlət Gömrük Komitəsi 2022-ci il yanvar-may ayları üçün nəzərdə tutulan büdcə öhdəliyini 120,03 faiz yerinə yetirib”. Bunu Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Səfər

Mehdiyev bildirib. Sədr qeyd edib ki, 2 milyard 63,79 milyon manat vəsait dövlət büdcəsinə köçürülüb ki, bu da nəzərdə tutulan proqnozdan 344,39 milyon manat artıq deməkdir.

Azərbaycanın qeyri-neft ixracı 31% artıb

Bu ilin yanvar-may ayları ərzində Azərbaycanın ixracı 15,4 mlrd. ABŞ dolları, qeyri-neft sektoru üzrə 1,2 mlrd. ABŞ dolları təşkil edib. İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzindən verilən xəbərə görə, qeyri-neft sektoru üzrə ixrac 2021-ci il ilə müqayisədə 280,6 mln. ABŞ dolları və ya 30,9% artıb. 2022-ci ilin yanvar-may ayları ərzində meyvə-tərəvəz məhsulları ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 6,4% artaraq 219,2 mln. dollar təşkil edib.

Müvafiq dövr ərzində kimya sənayesi məhsullarının ixracı 8 dəfə, aluminium və ondan hazırlanan məmulatların ixracı 2 dəfə, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatların ixracı 49,8%, pambıq iplik ixracı 23,7%, pambıq lifi ixracı isə 14,5% artıb.

2022-ci ilin may ayı üzrə ixrac 3,6 mlrd. dollar təşkil edib. Qeyri-neft sektoru üzrə ixracda artım 5,7% təşkil etməklə 222,4 mln. dollar olub. 2022-ci ilin may ayı ərzində yeyinti məhsulları üzrə ixrac 66,4 mln. dollar, qeyri-yeyinti məhsulları üzrə isə 24,7% artaraq 156 mln. dollar təşkil edib.

(əvvəli 3-cü səhifədə)

Bundan əlavə, dinamik inkişafda olan Çin Xalq Respublikasında - Xarbin şəhərində “Azərbaycanın iqtisadi potensialı”na dair silsilə çıxışlar etmişdir. 1995-2005-ci illər ərzində görkəmli akademik Ziyad Səmədzadə dünyanın bir çox ölkələrində, həmçinin ölkəmizdə keçirilən yüksək səviyyəli elmi tədbirlərdə, iqtisadi inkişaf və problemlərə həsr olunmuş konfranslarda, seminarlarda müstəqil Azərbaycanın iqtisadi təhlükəsizliyinin gücləndirilməsinin milli iqtisadi maraqlara uyğun şəkildə elmi-metodoloji yanaşmalarının formalaşdırılmasında və bu istiqamətlərdə işlək mexanizmlərin hazırlanmasında gərgin əmək sərf etmişdir. Məsələn, 1995-ci ildə Bakıda keçirilən müxtəlif elmi-praktiki konfranslarda ölkədə aparılan iqtisadi islahatların strategiyası və taktikasına dair, həmçinin bazar iqtisadiyyatının reallıqları və mövcud problemlər istiqamətində, milli iqtisadiyyatın sabitləşdirilməsi problemlərinə dair fundamental yanaşmalarını ortaya qoymuşdur. 1996-cı ildə Bakıda keçirilən elmi-nəzəri konfransda Ziyad Səmədzadə “Müstəqil dövlətin iqtisadi təhlükəsizliyinin bəzi məsələləri haqqında” məruzəsində həmin dövrdə həllini gözləyən strateji problemlərlə və perspektivdə reallaşdırılmalı olan prioritetlərlə bağlı məzmunlu təkliflər irəli sürmüşdür. Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtmasından sonra ölkəmizdə siyasi sabitliyin təmin edilməsi, bir çox iqtisadi sahələrdə köklü islahatların aparılması, ölkənin iqtisadi müstəqilliyinin gücləndirilməsi üçün zəruri tədbirlərin görülməsi fundamental iqtisadi araşdırmaların aparılmasını, xüsusilə, iqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi üzrə optimal və dayanıqlı fəaliyyət mexanizmlərinin müəyyənləşdirilməsini şərtləndirirdi. Şübhəsiz, belə bir vəziyyətdə iqtisadçı-alimlərin üzərinə böyük vəzifələr düşürdü. Bunları dərindən dərk edən akademik Ziyad Səmədzadə bir-birinin ardınca ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyinin problemləri ilə bağlı araşdırmalar aparmış, məqalələr yazmış və məruzələrlə çıxış etmişdir. Onlardan bir neçəsinə diqqət yönəltmək istərdim. Məsələn, 1999-cu ildə Bakıda keçirilən və ölkəmizdəki iqtisadi islahatlara və problemlərə həsr olunan elmi-praktiki konfransda “Bir daha iqtisadi təhlükəsizlik haqqında”, elə həmin ildə digər bir mötəbər tədbirdə - beynəlxalq seminar

“XXI əsrin astanasında Azərbaycanın iqtisadi və ərzaq təhlükəsizliyi”, həmçinin “Müasir mərhələdə iqtisadi təhlükəsizlik problemləri”, 2000-ci ildə isə Bakıda beynəlxalq simpoziumda “Respublikanın iqtisadi təhlükəsizlik problemi” adlı prinsipial və məzmunlu məruzələrlə çıxış etmişdir. Növbəti illərdə də - 2002-2003-cü illərdə yorulmaq bilməyən elm fədasisi, akademik Z.Səmədzadə “Müstəqil Azərbaycan Respublikasının iqtisadi təhlükəsizlik strategiyasının prinsipial istiqamətləri haqqında”, “Azərbaycanın iqtisadi inkişaf strategiyasında iqtisadi təhlükəsizlik probleminin yeri və rolu” və s. geniş məruzələri ilə yadda qalmışdır. Görkəmli elm xadiminin 2004-cü ildə nəşr etdirdiyi “Böyük yolun mərhələləri” - “Azərbaycan iqtisadiyyatı yarım əsrdə: reallıqlar və perspektivlər” adlı kitabı isə ölkəmizin iqtisadi inkişaf proseslərinin ilk dəfə kompleks təhlilinə və keçilən iqtisadi yolun qiymətləndirilməsinə həsr olunmuş fundamental elmi əsər kimi qəbul olunmuşdur. Bu kitab ictimai-siyasi xadimlərin, məsul işçilərin, alim və tədqiqatçıların stolüstü kitabına çevrilmişdir, “ölkə və onun hüduqlarından kənarda böyük əks-səda doğurmuşdur”. Son 15-20 il ərzində akademik Ziyad Səmədzadənin elmi fəaliyyətində əsas diqqət ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlılığının təmin edilməsinə, iqtisadi inkişaf modelinin təkmilləşdirilməsinə, xüsusilə, milli iqtisadiyyatın neftdən asılılığının azaldılmasına strategiyasının və prioritetlərinin adekvatlığını gücləndirilməsinə, ölkənin iqtisadi təhlükəsizlik əsaslarının və mexanizmlərinin müasir dövrün tələbləri baxımından yenilənməsinə yönəldilmişdir. “İqtisadiyyat” qəzetində iqtisadi təhlükəsizlik problemləri və bu sahədə olan prioritet vəzifələr daim diqqət mərkəzində saxlanılmış, dərin təhlillər aparılmış, görkəmli alimlər, siyasi və ictimai xadimlərin iştirakı ilə dəyirmi masalar keçirilmişdir. Ölkəmizin iqtisadi təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi və iqtisadi sabitliyin maksimum dərəcəyə çatdırılması, iqtisadi inkişaf meyillərinin dayanıqlı olması üçün davamlı şəkildə Çin iqtisadiyyatını və Çin möcüzəsini tədqiq etmiş, məqalələr və monoqrafiyalar ərsəyə gətirmişdir. Bu ölkənin müsbət təcrübəsinin aktual aspektlərinə xüsusi diqqət yönəldilmişdir. Akademik hesab edir ki, “Dövlətin iqtisadi təhlükəsizliyi müstəqil Azərbaycanın mühüm və fundamental nailiyyətidir”. 2005-ci ildən başlayaraq 2020-ci ilə kimi ölkənin Ali

qanunvericilik orqanında - Milli Məclisdə millət vəkili və Komitə sədri kimi, hazırda da yenə millət vəkili kimi səmərəli fəaliyyəti dövründə Ziyad Səmədzadə elmi yaradıcılığına və tədqiqatlarına bir an da olsun fasilə verməmiş, əksinə daha böyük əzmlə və məhsuldarlıqla çalışmışdır. Xüsusilə, ölkəmizin iqtisadi təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi, regional və beynəlxalq platformada nüfuzunun artması, rəqəbat qabiliyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində konseptual yanaşmalar ortaya qoymuş və onların reallaşdırılmasına çalışmışdır. Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın tarixi-iqtisadi xüsusiyyətlərinə, geosiyasi şəraitinə, milli mənafeələrinə uyğun hazırladığı inkişaf strategiyasının yorulmaz təbliğatçısı və tədqiqatçısı kimi səmərəli elmi fəaliyyət göstərmişdir. Bundan əlavə, görkəmli akademik ulu öndərin layiqli varisi - İlham Əliyevin prezidentlik fəaliyyətinin ilk 100 gününü “xalqın ümid işi” kimi qiymətləndirmişdir və həmin dövrdən başlayaraq daim ölkə prezidentinin siyasətinə uyğun milli iqtisadiyyatımızın davamlı və dayanıqlı inkişafına öz töhfəsini vermişdir. Ölkənin iqtisadi gücünün artması və beynəlxalq səviyyədə güclənməsi, iqtisadi təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələlərin dərin tədqiqindən çıxış etməklə akademik belə hesab edir ki: “Azərbaycan Respublikasında iqtisadiyyatın keyfiyyətli və dayanıqlı inkişafı Prezident İlham Əliyevin iqtisadi siyasətinin təntənəsidir”. Z.Səmədzadəyə görə, dünya maliyyə böhranının yaratdığı mənfəət səbəblər və nəticələr kontekstində dövlət başçısının formalaşdırdığı və təkmilləşdirdiyi milli inkişaf modeli Azərbaycanın iqtisadi təhlükəsizliyinə ən etibarlı təminatdır. Son on il ərzində görkəmli alimin elmi əsərlərində Azərbaycan iqtisadiyyatının global çağırışlara və problemlərə uyğun olaraq qarşısında duran strateji vəzifələrə, hədəflərə, onların həyata keçirilməsinə və bu istiqamətlərdə fundamental səviyyədə elmi yanaşmaların təmin olunmasına maksimum fəallıq nümayiş etdirilmişdir. Akademikin son illərdə gördüyü işlərdə Azərbaycan iqtisadiyyatının yaratdığı mənfəət sisteminin tərkib hissəsi kimi nəzərdən keçirilir və bütövlükdə, o, ölkənin iqtisadi inkişaf strategiyasının elmi bazasını gücləndirməsi məsələlərinin həllində fəal iştirak edir. Ziyad Səmədzadə ölkənin iqtisad elminin, iqtisadçı-alimlərin fəaliyyətini və bacarığını özünün səmərəli və konstruktiv yanaşmaları ilə milli iqtisadiyya-

tın mühüm problemlərinin araşdırılmasına, daha məhsuldar mexanizmlərinin işlənməsinə, iqtisadi təhlükəsizliyin gücləndirilməsinə xidmət edən konseptual müddəaların formalaşdırılmasına sövq edir və istiqamətləndirir. **Ölkəmizin iqtisadi mənafeəsinin və təhlükəsizliyinin qorunması görkəmli alimin fəaliyyətində ən xət kimi keçir.** Ümumiyyətlə, Ziyad Səmədzadə dövlətin iqtisadi inkişaf siyasətinin formalaşmasında yaxından iştirak edən bir dövlət adamı və peşakar praktik iqtisadçı alim kimi həmişə Beynəlxalq Valyuta Fondu, Dünya Bankının, Ümumdünya Ticarət Təşkilatının və s. kimi beynəlxalq maliyyə və iqtisadi qurumların tələb və tövsiyələrinə çox ehtiyatlı, düşünülmüş şəkildə yanaşmağın tərəfdarı olaraq çıxış edir. Hesab edirəm ki, bu cür yanaşma və söylənilən fikirlər obyektiv mənzərəni özündə əks etdirir. Hələ müxtəlif təsərrüfat və dövlət işlərində məsul vəzifələrdə çalışarkən, bu böyük alimlə əlaqələrimiz formalaşmışdır və görüşlərimiz olurdu. Hər dəfə Ziyad müəllimə qulaq asarkən, bu insanın və görkəmli alimin öz dövlətinə və millətinə nə qədər dərinləndirən sevdəsinə bir daha əminlik yaranırdı. Sonralar elmi fəaliyyətimdə onun payğısını və dəstəyini aldım və bu günə kimi sız elmi əməkdaşlıq etməyimdən qürur duyuram. Akademik Ziyad Səmədzadə iqtisad elmləri doktoru dərəcəsi almaq üçün dissertasiya işimin müdafiəsində əsas opponentim olub və onun aşkarladığı iradlar, nöqsanlar, konstruktiv tövsiyələr olduqca dərin məzmunla məlik idi və sonrakı tədqiqatlarda düşündürücü xarakter daşıyırdılar. Ziyad Səmədzadə uzun illərdir yorulmadan Azərbaycan iqtisadiyyatının, Azərbaycan dövlətinin inkişafı naminə çalışır. O, ömrünün 60 ilindən çoxunu Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafına, Azərbaycanda iqtisadi fikrin formalaşmasına, Azərbaycan iqtisad elminin ən ciddi problemlərinin açılmasına sərf etmişdir. Hesab edirəm ki, bu yaşında da çox məhsuldar çalışır, hər bir iqtisadçıya, tədqiqatçıya böyük nümunə göstərir. Yaxşı xatırlayıram, hələ 1990-cı illərin əvvəllərində - iqtisadi proseslərdə tənəzzül baş verəndə Azərbaycan iqtisadiyyatının reabilitasiyası üçün tədbirlər görülməli idi. Ziyad Səmədzadə həmin dövrdə Azərbaycan iqtisadiyyatının konseptual inkişaf strategiyasının işlənməsində çox böyük töhfələr vermişdir. Bundan əlavə, Ziyad Səmədzadə sonrakı illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatının modeləşdiril-

məsində, islahatların aparılmasında və nəinki aparılmasında, həm də onların təşkilində mühüm dövlət postlarını tutaraq, faydalı və məhsuldar əmək sərf etmişdir. Akademik Ziyad Səmədzadə, eyni zamanda bütün bu hadisələrin iştirakçısı və təşkilatçılarından biri olmuşdur. O, bütün proseslərdə fəallığı ilə seçilmiş, ölkədə mövcud olan problemlərə çəkinmədən öz münasibətini bildirmişdir. Bir neçə məsələni diqqətinizə çatdırmaq istərdim. Məlumdur ki, 1990-cı illərin ortalarında Sumqayıtda Azad iqtisadi zonanın yaradılması haqqında diskussiyalar gedirdi. Həmin dövrdə Ziyad Səmədzadə çox cəsarətlə çıxış edərək, ölkəmizdə də bu tip azad iqtisadi zonaların yaradılmasını vacib sayırdı, düzdür, həmin dövrdə çoxlu sayda problemlər - maliyyə problemləri və s. var idi. Məhz belə bir şəraitdə Ziyad Səmədzadənin fəal iştirakı ilə 2009-cu ildə Milli Məclisdə xüsusi iqtisadi zonalar haqqında qanun qəbul edildi. Təsədüfi deyildir ki, artıq ölkəmizdə azad iqtisadi zonaların yaradılmasına başlanılmışdır. Bu il Azərbaycanda ilk azad iqtisadi zonanın - Ələt iqtisadi Zonasının açılışı olacaqdır. Başqa bir problem mənim çox gözəl yadımdadır ki, 2000-ci illərin əvvəlində Azərbaycan iqtisadiyyatının modeləşdirilməsi, yeni mərhələyə qaldırılması üçün ciddi diskussiyalar gedirdi. Məhz həmin dövrdə akademik Ziyad Səmədzadə cəsarətlə həm mətbuat səhifələrində, həm də elmi jurnallarda, beynəlxalq tədbirlərdə Azərbaycan iqtisadiyyatının yeni mərhələyə qaldırılmasının konseptual əsaslarını verirdi və 2004-cü ildə artıq o, yarım əsrin təhlilinə həsr olunmuş çox böyük, fundamental kitabının təqdimatını keçirmişdir. **Həmin təqdimatda mənə də iştirak etmək qismət olmuşdur və 4 noyabr 2004-cü ildə Gülüstən sarayında keçirilən təqdimatda görkəmli siyasi xadimlər, iqtisadçılar iştirak etmişlər. Həmin tədbirdə Ziyad Səmədzadə mənə öz kitabını bağışlayarkən demişdi ki, Allah ömür versə, biz Azərbaycan iqtisadiyyatının 100 illiyini də yazarıq. Yaxşı ki, bu gün gəlib çatdı, akademik Ziyad Səmədzadə Azərbaycan iqtisadiyyatı - 100 ildə 5 cildliyi ni ərsəyə gətirdi.** Qeyd edilən bütün amillər də nəzərə alınmaqla, yorulmaz elm xadimi, akademik Ziyad Səmədzadəni bu mühüm hadisə - “Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə” 5 cildliyini ərsəyə gətirməsi münasibətilə təbrik edir, möhkəm cansağlığı və bundan sonra da məhsuldar elmi fəaliyyətlə məşğul olmağını arzulayıram!

9-22 iyun 2022-ci il

“BP Azərbaycanın neft-qaz sektorunun dekarbonizasiyasına kömək edəcək”

Bunu BP-nin Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə üzrə regional vitse-prezidenti Nail Henderson deyib. Onun sözlərinə görə, şirkət Azərbaycanın Cənub-Qərbində günəş elektrik stansiyası layihəsinin həyata keçirə biləcəyindən əmindir: “Ümid edirik ki, bununla Azərbaycanın neft və qaz sektorunun dekarbonizasiyasına kömək edə bilərik.

BP və Azərbaycanın Energetika Nazirliyi uzun müddətdir ölkənin Cənub-Qərbində, Cəbrayıl rayonunun ərazisində günəş elektrik stansiyası layihəsini həyata keçirmək üçün birgə işləyirlər”. Qeyd edək ki, BP Cəbrayıl 240 MVt gücün-

də günəş elektrik stansiyasının tikintisini həyata keçirəcək. İlk olaraq layihənin 200 milyon ABŞ dolları dəyərində olacağı proqnozlaşdırılır. Ötən il iyunun 3-də Energetika Nazirliyi və BP GES-in tikintisi layihəsinin qiymətləndirilməsi və həyata keçirilməsi fəaliyyəti üzrə əməkdaşlığa dair İcra Sazişi imzalayıblar. Bu sənədə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə “yaşıl enerji” zonasının yaradılması, Azərbaycanın bərpa olunan enerji sektorunun inkişafı ilə bağlı strateji qərarı və 2030-cu ilədək karbon qazı emissiyalarını 35%-dək azaltmaq öhdəliyinin, BP-nin isə 2050-ci ilədək “xalis sıfır emissiya”lı şirkətə çevrilmək strategiyasının icrası çərçivəsində imza atılıb.

Bu il iyunun 4-də Şuşada Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) ilə BP arasında Azərbaycanada texniki və maliyyə cəhətdən mümkün olan aşağı karbonlu enerji layihələrinin birgə işlənməsi potensialının müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi istiqamətində birgə fəaliyyətə dair əməkdaşlıq haqqında saziş imzalanıb.

Azərbaycan və Çexiya enerji sahəsində işçi qrupun yaradılmasını müzakirə edib

Energetika naziri Pərviz Şahbazov Çexiyanın Azərbaycanadakı səfiri Milan Ekerti səlahiyyət müddətinin bitməsi ilə əlaqədar qəbul edib. Qeyd olunur ki, görüşdə iki ölkə arasında enerji əməkdaşlığı, o cümlədən Azərbaycanın Energetika Nazirliyi ilə Çexiyanın Sənaye və Ticarət Nazirliyi arasında energetika sahəsində əməkdaşlıq haqqında imzalanmış Sazişdən irəli gələn, həmçinin birgə İşçi Qrupun yaradılması və onun ilk iclasının keçirilməsi kimi məsələlər müzakirə edilib.

Nazir Azərbaycanda səlahiyyət müddəti başa çatan səfirə gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb, səfir isə bundan sonra da iki ölkə arasın-

da enerji əlaqələrinin genişlənməyinə əminliyi ni ifadə edib.

DÜNYA

EIA neft qiymətləri üzrə proqnozunu yüksəldib

Türkiyə kimyəvi maddə ixracatını artırıb

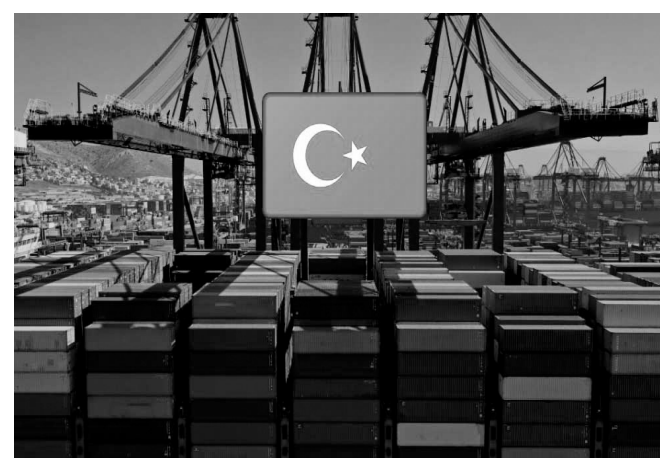
ABŞ Energetika Nazirliyi 2022-ci ildə “Brent” markalı etalon neftin qiyməti ilə bağlı proqnozu 103,35 ABŞ dollarından 107,37 dollaradək yüksəldib.

2023-cü ildə neftin qiyməti 97,24 dollar təşkil edə bilər, bu da mayday verilən proqnoz göstəriciyə bərabərdir. Hesabata əsasən, WTI markalı xam neftin bir barelinin orta qiymətinin 2022-ci ildə 102,47 dollar (öncəki proqnoz – 98,2 dollar), 2023-cü ildə isə 93,24 dollar (öncəki proqnoza bərabərdir) səviyyəsində olacağı ehtimal olunur.

2022-ci ilin yanvar-may aylarında Türkiyənin kimyəvi maddə ixracı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 41,6 faiz artaraq 13,6 milyard dollara bərabər olub. Bu barədə Türkiyə Ticarət Nazirliyindən bildirləblər.

“Bu ilin may ayında Türkiyə 2,8 milyard dollar məbləğində kimyəvi maddə ixrac edib ki, bu da keçən ilin may ayı ilə müqayisədə 30,7 faiz çoxdur” – deyər nazirlikdən bildirilib. Qeyd olunub ki, son 12 ay ərzində (may 2021-may 2022) Türkiyə 29,3 milyard dollar məbləğində kimyəvi maddə ixrac edib.

Zelenski: Ukrayna kömür və qaz ixracını dayandıracaq

Prezident Volodimir Zelenski bəyan edir ki, Ukrayna qışı keçirmək üçün qaz və kömür ixracını müvəqqəti olaraq dayandıracaq, Banker.az bu barədə “TASS”a istinadən xəbər verir. Çərşənbə axşamı Ukraynanın Baş naziri Denis Şmyqal bildirib ki, Ukraynanın dövlət mədənlərində kömür hasilatı fevralın sonunda bəri təx-

minən üçdə bir azalıb. O, Ukrayna tarixindəki ən çətin istilik mövsümünə hazırlaşmağı tövsiyə edib. Şmyqalın qeyd etdiyi kimi, Ukrayna son istilik mövsümünün 9 milyard kubmetr qazla başa vurub. Onun sözlərinə görə, iyunun 1-nə olan məlumata əsasən ölkənin yeraltı anbarlarında 10 milyard kubmetr qaz olub.

Dünya Bankı Ukraynaya 1.49 mlrd. dollar maliyyə yardımını ayırır

Dünya Bankının (DB) Direktorlar Şurası çərşənbə axşamı Ukrayna hakimiyyətinə 1,49 milyard dollar məbləğində maliyyə dəstəyi vermək barədə qərar qəbul edib, Banker.az xəbər verir ki, bu barədə maliyyə qurumun bəyanatında deyilir.

Bu məbləğ Dünya Bankının Kiyevə göndərmək niyyətində olduğu 4 milyard dollarlıq yardım paketinin bir hissəsidir. Vəsaitlərə Böyük Brita-

niya, Hollandiya, Litva, Latviya və bir sıra digər ölkələrin verdiyi kredit zəmanətləri daxildir.

Dünya Bankının prezidenti David Malpas qeyd edib ki, bank Ukraynaya maliyyə dəstəyi göstərmək üçün donor ölkələrlə işləyir və həmçinin ukraynalıların səhiyyə, təhsil və sosial müdafiə xidmətlərinə çıxışını təmin etmək üçün addımlar atır.

V.Putin: “Qiymət artımı dayanıb, inflyasiya sıfıra düşüb”

“İnflyasiya nəzarət altına alınıb. İllik ifadədə mayın 27-nə 17,4% təşkil edib. Eyni zamanda, mayın ikinci yarısından başlayaraq qiymət artımı tamamilə dayanıb. İndi inflyasiya sıfır səviyyəsindədir”. Bunu Rusiya Prezidenti Vladimir Putin iqtisadi məsələlərlə bağlı iclasda deyib. Dövlət başçısı deyib: “Burada müsbət cəhətlər var, xalqın dediyi kimi, müəyyən pusqu da var, ona görə də vəziyyəti ən diqqətli şəkildə təhlil edib vaxtında qərarlar qəbul etmək lazımdır”. Putin Rusiya hökumətinə iyulun sonuna qədər

büdcə qaydalarının yeni dizaynı ilə bağlı təkliflər təqdim etməyi tapşırıb. “Növbəti üç il üçün federal büdcə üzərində iş artıq başlayıb. Burada mühüm, əsas məsələ büdcə qaydalarının layihələndirilməsidir. Bu da təkəcə dövlətin sabitliyini təmin etməməli, həm də Rusiyanın artım tempini artırmağa kömək etməlidir. Aydındır ki, burada çevik yanaşmalar və düzəlişlər lazımdır və mən hökumətdən iyulun sonuna qədər büdcə qaydalarının yeni dizaynı ilə bağlı təkliflər verməyi xahiş edirəm”.

“İnflyasiya əsas iqtisadi problemimizdir”

“Yaxın gələcəkdə ABŞ-da inflyasiya səviyyəsi yüksək olaraq qalacaq və bu, indiki mərhələdə ölkənin əsas iqtisadi probleminə çevrilib”. Bu barədə ABŞ-ın Maliyyə naziri Canet Yellen ABŞ Senatının Maliyyə Komitəsində keçirilən dinləmələrdə bildirib.

“Şübhə yoxdur ki, bizdə böyük inflyasiya təz-

yiqləri var, inflyasiya indiki mərhələdə bizim əsas iqtisadi problemimizdir və buna qarşı tədbir görməyimiz çox vacibdir. Mən, həqiqətən, inflyasiyanın yüksək səviyyədə qalacağını gözləyirəm, baxmayaraq ki, onun azalmasına ümid edirəm” - deyər, o bildirib.

70 yaş nədir ki?!..

Akademik Ziyad Səmədzadə, “İqtisadiyyat” qəzetinin baş redaktoru Aytən Səmədzadə və bütün kollektivi məhsuldar alim, çox dəyərlı ziyalı, qayğıkeş pədaqoq, məhrıban və səmımi insan Məhəbbət Məmmədovu 70 illik yubileyi münasibəti ilə təbrik edir, Azərbaycanın tərəqqisi naminə gördüyü işlərdə uğurlar dileyir.

**70 yaşınız mübarək, Məhəbbət müəllim!
100 yaşayın!**

Azərbaycan iqtisadçısı, iqtisad elmləri doktoru, professor Məhəbbət Məmmədov 8 iyun 1952-ci ildə Borçalı mahalında dünyaya göz açmışdır. 1974-cü ildə Azərbaycan Dövlət Neft və Kimya İnstitutunun Mühəndis-İqtisad fakültəsini bitirdikdən sonra təyinatla Respublika Hesablama Mərkəzinə göndərilmiş, burada iqtisadçı, böyük iqtisadçı vəzifələrində çalışmışdır. 1988-ci ildə Moskva İnşaat Mühəndisləri Universitetində “Tikinti obyektlərinin qiymətləndirilməsini nəzərə almaqla tikinti proqramlarının formalaşdırılması” mövzusunda namizədlik, 2009-cu ildə “Keçid iqtisadiyyatında proqram məqsədli idarəetmənin təkmilləşdirilməsi problemləri” mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə etmişdir. O, 1993-cü ildə dosent, 2012-ci ildə professor elmi adlarını almışdır. 1980-1992-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Ali və Orta İxtisas Təhsili

Nazirliyində iqtisadçı, aparıcı mühəndis, baş inspektor, elmi idarənin rəis müavini, ali təhsil və elm idarəsinin rəis müavini vəzifələrində işləmişdir. 1992-ci ildən Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində dosent, 1994-cü ildən isə “Biznesin iqtisadiyyatı və menecment” kafedrasına (əvvəllər bu kafedra “Xidmət sahələrinin iqtisadiyyatı və menecment” adlanırdı) rəhbərlik edir. O, universitetdə elmi-pedaqoji fəaliyyət göstərməklə yanaşı, 2006-cı ildən Azərbaycan Respublikası Sənaye və Energetika, 2010-cu ildən 2015-ci ilin oktyabr ayına kimi Energetika Nazirliyində “Dövlət və beynəlxalq proqramların hazırlanması və icrasına nəzarət” şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışmış, dövlət qulluğunun baş müşaviri kimi fəaliyyət göstərmişdir. Prof. M.A.Məmmədov 250-yə yaxın elmi əsərin, o cümlədən “Thomson Reuters” bazasına daxil olan və “Skopus” bazasında indeksləşən jur-

nallarda çap olunan elmi məqalə və tezislərin, 5 monoqrafiyanın, 8 dərsliyin, Almaniya, Fransa, Macarıstan,

Çexiya, Türkiyə, İran, Rusiya və s. ölkələrdə çap olunmuş 45 elmi əsərin müəllifidir. Məhəbbət müəllimin rəhbərliyi ilə müdafiə etmiş 27 nəfər doktorant və dissertantdan ikisi İran İslam Respublikası, bir nəfər isə Türkiyə Respublikasının vətəndaşıdır. Hal-hazırda onun rəhbərliyi ilə doktorluq proqramı çərçivəsində 4 nəfər və 5 doktorant (o cümlədən, 2 xarici ölkə vətəndaşı) dissertasiya işlərini yerinə yetirirlər.

Prof. M.A.Məmmədov AAK-nın İqtisadiyyat Elmləri üzrə Ekspertiza Şurası, ölkə iqtisadiyyatının bir sıra sahələri üzrə hazırlanan dövlət proqramları üzrə işçi qrupu, alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrinin inkişaf strategiyası və tədbirlər planını hazırlayan işçi qrupunun üzvü olmuşdur. O, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 08.10.2014-cü il tarixli 325 sayılı qərarı ilə Azərbaycan

Respublikası Energetika Nazirliyinin kollegiyasının üzvü olmuşdur.

Prof. M.A.Məmmədov Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində fəaliyyət göstərmiş D 02.042 dissertasiya şurasının sədr müavini, 5312.01 - Sahə İqtisadiyyatı Dissertasiya Şurasının sədri, AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda İqtisad Elmləri üzrə Koordinasiya Şurasının üzvü olmuşdur. O, hal-hazırda bu institutda fəaliyyət göstərən dissertasiya şurasının üzvüdür. Prof. M.A.Məmmədov Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında AAK-nın elmi əsərlər siyahısına daxil edilmiş “Tikintinin iqtisadiyyatı və menecment” jurnalının baş redaktoru, Ukrayna Y.Kondratyev adına Poltava Politeknik Universitetinin “İqtisadiyyat və region” jurnalının redaksiya heyətinin üzvüdür.

Prof. M.A.Məmmədov elmi-pedaqoji və istehsalatda səmərəli fəaliyyətinə görə ölkə Prezidenti cənab İ.Əliyevin fərmanı ilə “Tərəqqi” medalı ilə təltif olunmuşdur. Bundan başqa, o, Təhsil Nazirliyi, Energetika Nazirliyi, Enerji Nəzarəti Dövlət Agentliyi və Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin fəxri fərmanlarını almışdır. Məhəbbət müəllim məhsuldar və istedadlı alim, tələbkər və qayğıkeş pədaqoq, xeyirxah və təvəzökar insan olmaqla yanaşı, həm də gözəl ailə başçısıdır. Övladları Emil və Ramil atalarının yolunu davam etdirir. Hər ikisi iqtisad üzrə fəlsəfə doktorudur. Çox hörmətli Məhəbbət müəllim! Sizin üçün çox doğma olan “Biznesin iqtisadiyyatı və menecment” kafedrasının kollektivi Sizi 70 illik yubileyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik edir, sağlam və uzun ömür, fəaliyyətinizdə yeni-yeni uğurlar və bütün hədəflərinizə çatmağı arzulayır.

9-22 iyun 2022-ci il

*Borçalı kitabına alim tək düşdü adın...
Borçalı bir yarımız, nəzər salsın keçmişə
Borçalının şərəfin uca tutdun həmişə.*

*Borçalı dünənimiz, Borçalı bu günümüz
Borçalı sabahımız, Borçalı hər anımız.*

*Borçalıda doğuldun, Borçalıda böyüdün
Borçalıda eşitdin ata-ana öyüdün.*

*Arzular çıxırında ilk qələbə çıldırı sən
İqtisadçı-mühəndis diplomunu aldı sən.*

*Uğuruna sevindi həm qohumun, həm yadın
Borçalı kitabına alim tək düşdü adın.*

*Hər bir şeydən güclüdür vətəna məhəbbətin
Gözəl övladlarındır çox dəyərlı sərvətin.*

*Bu dünyanın ağrısını daşımağa dəyərmisən,
Bir ocaqda üç alim yaşamağa dəyərmisən.*

*Bu dünyanın çox gördün şirin-acı dadını
Ayan bala bəxş etdi sənə baba adını.*

*Məhəbbətlə yaşadı, məhəbbətlə ucaldı
Məhəbbətlə ömür edən deməz heç vaxt “qocaldım”.*

*Yavaş-yavaş ağarır saçlarında qar sən
Doğmaların inanmaz yetmiş yaşın var sən.*

*70 yaş nədir ki, xoş günlər qabaqdadır
Xoş günlərə açılan gələcək sabahdadır.*

**Əliyev Ələsgər Mehdi oğlu,
“Biznesin iqtisadiyyatı və menecment” kafedrasının dosenti, i.e.n.**

“Global Finance” ABB-ni yenidən “İlin ən yaxşı bankı” elan etdi

Dünyanın məşhur “Global Finance” jurnalı “İlin ən yaxşı bankı” mükafatının qaliblərini elan edib. ABB Asiya və Sakit Okean regionunun ən yaxşı banklarından biri seçilib. “Global Finance” qalibləri müəyyənləşdirmək üçün dünyanın 150-dən çox ölkəsinə aid banklar arasından seçim edib. Aktivlərin böyüməsi, gəlirlilik, əlçatanlıq, strateji tərəfdaşlıq əlaqələri, biznesin inkişafı, məhsul və xidmətlərdə innovasiyaların tətbiqi bu ilin əsas seçim meyarları olub. Qiymətləndirmə zamanı bankların kredit reytingləri, müstəqil analitiklərin təhlili

ləri, ekspert rəyləri də nəzərə alınıb. Beynəlxalq Valyuta Fondunun bu ilin oktyabrında Vaşinqtonda keçiriləcək illik toplantısında mükafatlar qalib bankların təmsilçilərinə təqdim olunacaq. “Global Finance”-ın müxtəlif regionlar üzrə “İlin ən yaxşı bankı” elan etdiyi maliyyə qurumları arasında “Akbank”, “Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.”, “Deutsche Bank”, “Bank of America”, “Raiffeisen Bank”, “Swedbank”, “Lloyds Bank” və sair bu kimi tanınmış banklar da var.

ABŞ şirkətlərinin Qarabağın bərpasında iştirakı müzakirə olunub

İqtisadiyyat Nazirliyində ABŞ Konqresinin nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib. Nazirliyin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, tədbirdə bu il ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının 30 illiyinin qeyd edildiyi, Azərbaycanın ABŞ ilə ikitərəfli münasibətlərin inkişafında

maraqlı olduğu vurğulanıb. Görüşdə ABŞ-ın Azərbaycanda 2-ci ən böyük investor olduğu, ölkəmizdə sənaye, tikinti, ticarət, xidmət, bank və sığorta, kənd təsərrüfatı sahələrində fəaliyyət göstərən 250-yə yaxın ABŞ investisiyalı şirkətin qeydiyyatı alındığı bildirilib, iqtisadi əlaqələrin genişləndir

ilməsi potensialı diqqətə çatdırılıb. Tərəflər enerji təhlükəsizliyi, rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafı, ABŞ şirkətlərinin işgaldan azad edilməsi aradilərin bərpası, eləcə də Ələt Azad İqtisadi Zonasına cəlb olunması və sair istiqamətlərdə əməkdaşlıq imkanları barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan “Yaşıl Kart” sisteminə tam üzv olub

İcbari Sığorta Bürosu (İSB) 10 illik sınaq müddəti bitmədən 5 il ərzində Bürolar Şurasının tam hüquqlu üzvü seçilib. İSB-dən bildirilib ki, İcbari Sığorta Bürosu “Milli Yaşıl Kart” Bürosunun funksiyalarını həyata keçirir. Büro “Yaşıl Kart” sistemi üzrə əlaqələndirici ixtisaslaşmış təşkilat kimi fəaliyyət göstərməklə Beynəlxalq Yaşıl Kart Sistemində Azərbaycanı təmsil edir. Bürolar Şurasına üzvlüyün ilk 10 illik müddəti keçici hüquqlu olmaqla tənzimlənir. Büronun fəaliyyətinin dəyərləndirilməsi nəticəsində keçici üzvlük statusu ləğv edilib və İcbari Sığorta Bürosu Bürolar Şurasının həqiqi üzvü seçilib. Bu barədə qərar Serbiyanın Belqrad şəhərində

2022-ci il iyunun 2-3-də keçirilmiş Bürolar Şurasının 56-cı Assambleyasında qəbul edilib. İcbari Sığorta Bürosunun icraçı direktoru Rəşad Əhmədov tədbirdə çıxış edərək, 48 ölkə təmsilçilərinə qərarı dəstəklədikləri üçün təşəkkür edib, Türkiyə “Yaşıl Kart” Bürosu ilə birlikdə həyata keçirilən integrasiya barədə təqdimatı iştirakçıların diqqətinə çatdırıb. Ölkəmizin regionda beynəlxalq logistika mərkəzinə çevrildiyi bir dövrdə belə bir nəticənin əldə olunması xüsusi önəm daşıyır. İcbari Sığorta Bürosu bu uğura imza atmaqla, keçici üzv olan bürolardan tələb olunan təminatın 5 milyon manatının ölkəmizə geri qaytarılmasına nail olub.

Dünya Bankı Azərbaycanın iqtisadi artımı ilə bağlı proqnozunu açıqlayıb

Dünya Bankı (WB) bu il və gələn il Azərbaycanda ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artımı ilə bağlı proqnozlarını dəyişməyərək sabit saxlayıb. Bu barədə WB-in “Qlobal İqtisadi Perspektivlər” hesabatının iyun sayında bildirilib.

Dünya Bankı Azərbaycanın bu il və gələn il iqtisadi artımı ilə bağlı proqnozunu aprel ayı ilə müqayisədə dəyişməyərək, müvafiq olaraq 2,7% və 2,2% səviyyəsində saxlayıb. Dünya Bankı 2024-cü ildə isə Azərbaycanda ÜDM-in 2,3% artacağını gözləyir.

9-22 iyun 2022-ci il

2020 год стал для первого заместителя генерального директора ТАСС Михаила Гусмана дважды юбилейным: он отметил 70-летие, а его знаменитая телепрограмма «Формула власти» – 20-летие.

- Михаил Соломонович, «Формулу власти» вы ведете в золотом галстуке. А сколько вы их сменили за те 20 лет, что выпускаете телепередачу? Это какие-то особенные галстуки?

- В 2000 году, когда я придумал этот проект, у команды талантливых людей, с которыми я начинал, возник вопрос об узнаваемой детали для облика автора-ведущего, то есть меня, на телеэкране. Я предложил однотонный галстук золотистого цвета, надел его на первое интервью с президентом Чехии Вацлавом Гавелом и с тех пор стал в нем сниматься. Шло время. Количество программ с интервью росло, и в какой-то момент стало заметно, что галстук износился. И хотя для меня он превратился почти в талисман, делать нечего – пришлось покупать новый. Теперь их уже целая коллекция. Через пять лет после выхода программы появилась моя первая книга – «Формула власти, или 55 интервью в золотом галстуке». Потом были книги с 60, еще через пять лет – с 65, и наконец в этом году вышла книга, которая понятно к какому поводу приурочена, с 70 интервью. И все они проведены хоть в разных, но золотых галстуках.

Кстати, в последних выпусках «Формулы власти» я в красном «пандемическом» галстуке. Я так разозлился на коронавирус, что решил: пока пандемия не закончится, свой традиционный галстук надевать не буду. - Из-за нее вы уже некоторое время находитесь у себя на родине, в Азербайджане?

М.Г.: Много лет я прилетал в Баку чуть ли не каждый месяц, но это были приезды на

«система», когда я попадал в незнакомые города. Я всегда сравнивал их с родным Баку, фанатичным патриотом которого являюсь всю свою жизнь. И практически ни одно место на земле – если говорить об атмосфере, разлитой в воздухе, – не выдерживает сравнения с Баку. Все определяется тем, как скоро ты хочешь уехать: если на второй день – значит, город не твой.

У великого русского барда Александра Моисеевича Городницкого есть чудесное стихотворение о Баку. Он в свое время посвятил его мне, о чем говорю с

бесед в прямом интернет-эфире, которые условно назвал «Открытыми интервью». Эти беседы с главами государств, послами, государственными деятелями и политиками в реальном времени транслировались по тассовским сетям на весь мир. Мы находились на расстоянии десятков тысяч километров друг от друга, но общались довольно легко, а главное – видели, что к этим интервью есть большой интерес.

- Но без живого присутствия теряется искра, которая способна сделать интервью откровенным. Онлайн-интервью – это как рукопожатие в резино-

- С вашего позволения, подведение итогов я хотел бы оставить на потом. Самое интересное, что было за эти годы, – сами мои собеседники. Я считаю, что в демократических странах к власти могут прийти только люди выдающиеся, во всяком случае, незаурядные (если не брать в расчет государственные перевороты, конечно). Эти люди разные с точки зрения своих характеров, эмоциональности: одни более открытые и разговорчивые, другие – нет, но все они уникальные личности. И я счастлив, что мне выпало общаться с таким количеством представителей той части человечества, которой можно гордиться. Я благодарен судьбе за этот опыт, который меня невероятно обогатил. Одно перечисление героев «Формулы власти» меня самого приводит в некоторый трепет. Не хочу выглядеть нескромно, но я первый и единственный журналист, который взял интервью у короля Саудовской Аравии Абдаллы и короля Испании Хуана Карлоса. Мне выпала честь беседовать с действующим и двумя предыдущими руководителями КНР. В самом Китае, как мне сказали, нет подобного журналиста. Я брал интервью у двух американских президентов – Джорджа Буша-младшего и Барака Обамы, причем по два раза у каждого. Список длинный. И если нашу программу людям по-прежнему интересно смотреть, значит, мы делаем что-то полезное.

- Пообщавшись с людьми, которые два последних десятилетия так или иначе влияли на мир, вы можете сказать, что отличает выдающегося политика от великого?

- В моем понимании великим можно назвать при жизни художника, литератора или музыканта. Можно ученого. Если обратиться к азербайджанской культуре, это, например, композитор Кара Караев или писатель Махсуд Ибрагимбеков. Или,

его от меня «отодвигал». Но фразы «Вы уволены» я не произносил ни разу. Понимаю, руководитель должен быть не только добродушным, но и жестким. Но я по природе не злой, стараюсь делать так, чтобы непосредственно со мной работали люди, с которыми нам взаимно комфортно. Очень ценю в людях креативность, талант, нестандартность мышления и всегда следую принципу «Лучше с умным потерять, чем с дураком найти». Я радуюсь, когда молодые сотрудники находят новые решения, бываю счастлив видеть успехи своих друзей и коллег. Бог, наверное, дал мне много разных недостатков, но, к счастью, одним не удостоил: я начисто лишен зависти. Это позволяет мне открыто смотреть на окружающих людей и, если это им требуется, помогать, поддерживать, направлять.

- Мы заговорили о неких правилах жизни. У вас есть четко сформулированные принципы, от которых вы не отступаете? Или жизнь слишком сложная вещь, чтобы следовать жестким правилам?

- Сейчас я, наверное, мог бы уже оглянуться и сделать некоторые выводы. Впрочем, главный вывод я сделал давно: лучший ориентир, который может быть у человека, – его родители. Мои родители были такими, что пример их каждодневной жизни был лучшим корректором всех моих поступков. Я и сегодня практически каждый день мысленно общаюсь с ними и считаю их более масштабными личностями, чем я сам. Только наблюдая за жизнью мамы и папы, я понял, каким надо быть. Насколько это у меня получилось, не мне судить.

Вспоминаю интервью с Джорджем Бушем-младшим. После беседы президент и первая леди Лора Буш решили показать мне свою знаменитую резиденцию. Мы направились в сторону

Формула счастья: Михаил Гусман о месте в истории и лучшем месте на Земле

день-два. А тут я впервые с декабря 1986 года (когда переехал на работу в Москву) остался на родине на несколько месяцев. Пандемия коронавируса недостойна ни единого доброго слова, однако именно благодаря ей я так надолго задержался в своем доме в поселке Шувелян.

События разворачивались стремительно. Еще в середине февраля я был в США, где брал интервью у Генерального секретаря ООН Антониу Гутерриша в связи с 75-летием Великой Победы и 75-летием ООН. Тогда же во время нашей беседы из его уст впервые прозвучало трагическое слово «пандемия». Вернувшись в Москву, я вскоре из теленовостей узнал, что правительства России и Азербайджана приняли решение временно приостановить авиасообщение между нашими странами. «Собирайся, мы едем в Баку!» – сказал я тогда жене. Мы вылетели вечером 17 марта последним рейсом Азербайджанских авиалиний. Мы были уже в воздухе, когда в полночь российско-азербайджанские границы закрылись.

Тут надо сказать, что к тому времени в моем родном ТАСС было принято решение перевести сотрудников на удаленную систему работы. Я и собирался пересидеть острый период пандемии в Баку, надеясь, что она продлится месяц, максимум – два. Но коронавирус оказался опаснее и страшнее, чем можно было ожидать. И все это время я работаю на удаленке, находясь в нормальном профессиональном режиме, ежедневно выхожу на связь с коллегами, пользуясь всеми видами современных коммуникаций, провел кучу видеоконференций, интервью, в том числе с главами государств.

Должен честно признаться, что «шувелянский блиндаж», как мы называем в семье наш дом, – лучшее место на Земле, где можно пережить пандемию. Из его окон видно море. За свою жизнь я успел искупаться во всех океанах мира, кроме Северного Ледовитого, и, наверное, в 30 разных морях. Но Каспийское море не променяю ни на какое другое.

- В Баку и в Москве разный ритм общения, разное ощущение времени, да и жизни вообще. В чем для вас больше всего чувствуется различие двух столиц? И из чего складывается ваше «бакинство» – то тепло, которое греет в северных краях?

- Знаете, у военных летчиков есть система радиолокационного распознавания «свой-чужой». Во мне срабатывала похожая

гордостью и радостью. Городничий как раз пишет о «бакинском» взгляде на мир, о том, что наши люди любое место на земле сопоставляют с родным городом, он говорит: «Пусть кружится всегда во Вселенной этот глобус с названием «Баку».

На днях мне прислали ютубовский ролик с песней о Баку в исполнении Рашида Бейбутова, где в качестве видеоряда – фотографии, сделанные десятилетия назад. Разумеется, ссылка на этот ролик сразу же облетела всех моих близких и дальних знакомых бакинцев, которые принялись дружно ностальгировать. А буквально вчера мне попались заметки замечательного азербайджанского кинорежиссера Эльдара Кулиева. Он на девять лет старше меня и пишет о том Баку, где он был юншей, а я – ребенком. Но я бы подписался под каждым его словом и над каждым из них готов был прослезиться. В наше время существовало понятие «знакомый по городу» – человек, которого не знал напрямую, но часто сталкивался с ним на улицах. Ко мне в Баку часто приезжали гости из Москвы и других городов. И вот когда мы выходили прогуляться, на моих друзей всегда производило сильное впечатление, что я каждую секунду здоровался с кем-то из встречных. У них создавалось мнение, что все бакинцы – близкие люди. Конечно, Баку сильно изменился, внешне сегодня это совершенно не тот город, что полвека назад. Но непередаваемая бакинская атмосфера сохранилась. У Булата Шалвовича Окуджавы есть знаменитая строчка «Арбатство, растворенное в крови». Я же могу утверждать, что существует и «Бакинство, растворенное в крови».

Скажу вам парадоксальную вещь. Я встречал москвичей, безразличных к своей столице, совершенно равнодушных к родному городу лондонцев и спокойных по отношению к Парижу парижан. Но за всю жизнь я не встретил бакинца, который бы не любил Баку или хотя бы был к нему нейтрален. Значит, черт возьми, что-то есть в этом соленом Каспии, в нашем бульваре и несравненных старых улочках. А главное – в ощущении города. В знании, что с любым встречным можно заговорить как со старым знакомым, попросить его совета или поддержки...

- Тогда давайте немного поговорим о работе. На удаленке в Баку вы продолжали брать интервью для «Формулы власти» в режиме онлайн...

- Да, в онлайн-режиме я сделал более 30

вой перчатке. Чтобы получить от собеседника сухую информацию, этого достаточно. Но добиться искренних эмоций таким образом трудно!

- Разумеется! Я, как настоящий бакинец, человек тактильный. Мне даже в бытовом разговоре надо хоть прикоснуться к руке собеседника. Безусловно, «живое» интервью – это совсем другая степень доверительности, чем разговор онлайн. За прошедшие 20 лет я сделал более 400 интервью с главами государств и правительств, с крупнейшими политиками мира. И если меня спросят, что было самым интересным в этой работе, отвечу: живое общение. Посмотреть в глаза собеседнику, услышать его мысли и мнения, особенно его интонации, увидеть реакцию лично для меня гораздо интереснее того, что потом появлялось на телеэкране или в печатной версии.

- Михаил Соломонович, ваша авторская программа «Формула власти» оказалась уникальным проектом. Что включает в себя формула успеха телепередачи, которая существует два десятка лет, но не теряет популярности?

- Наверное, дело в том, что до этой цикловой авторской программы подобного телевизионного формата в стране не было. Это в первую очередь портрет главы государства на фоне страны, что само по себе интересно. Но иногда это и рассказ о стране устами ее лидера, когда герой не слишком известен широкой публике, а сама страна – скажем, Фиджи или самобытное африканское государство – представляет интерес.

Меня часто спрашивают, могу ли я сразу определить, получилось интервью или нет. Знаете, когда беседуешь с главой государства, время жестко ограничено. При этом на интервью вместе с нами обычно находится пресс-секретарь, который остается за кадром, он отчаянно жестикулирует, напоминая о регламенте. Я его, каюсь, часто нарушал, и по этому поводу бывали скандалы. До драк не доходило, но было близко. Так вот, понять, получилось ли интервью, для меня очень просто. Если отведенное время подходит к концу, а ты видишь, что собеседнику хочется продолжать разговор, значит – эврика! – интервью удалось и передача будет очень интересной.

- Каким был самый неожиданный и интересный вывод, сделанный вами по итогам этих 20 лет бесед с правителями мира?

к примеру, бакинец физик Лев Ландау. А что касается политика, то великий он или нет, можно узнать только со временем. Лишь после того, как такие люди уходят из политики, а иногда и из жизни, можно понять масштаб их личности и дел. Буквально через два месяца после войны англичане отказали Черчиллю в доверии и не проголосовали на выборах за его партию. Зато сегодня один из самых впечатляющих памятников в Лондоне – ему, сэру Уинстону Черчиллю.

В этой связи хочу привести в качестве самого убедительного для меня примера азербайджанского национального лидера Гейдара Алиева. Еще в СССР он возглавлял республику, успехи которой прославились на всю страну. Достаточно сказать, что Гейдар Алиевич дважды был удостоен звания Героя Социалистического Труда и награжден пятью орденами Ленина – это высшие советские награды. В Азербайджане мы уже тогда понимали, что республикой руководит выдающийся человек. Гейдар Алиевич внес огромный вклад в развитие страны и когда стал президентом независимого Азербайджана. Но с каждым годом после его ухода становится все понятнее грандиозный масштаб личности этого человека и государственного деятеля. Поэтому сегодня определение «великий» по отношению к Гейдару Алиеву звучит без малейшего преувеличения.

В наши дни существует расхожее мнение, что у государственных лидеров как бы изменился калибр. Может, отчасти и так, особенно когда мы говорим о некоторых западных политиках. Но еще и еще раз повторю: у политических деятелей только один судья – история.

- Люди, работающие с вами, говорят, что как руководитель вы неизменно спокойны, тактичны, доброжелательны и внимательны. Этот стиль управления – результат вашего характера и воспитания или осознанная стратегия, которую вы считаете эффективной?

- С 1999 года я работаю первым заместителем генерального директора Государственного информационного агентства России ТАСС. У нас почти две тысячи сотрудников. Наши корреспонденты работают более чем в 60 странах мира. Так вот, за все это время я лично не уволил ни одного человека. Как такое возможно, спросите вы. Если с кем-то мне становилось совсем невмоготу, этот человек либо уходил сам, либо кто-то

Овального кабинета, переговариваясь о чем-то по дороге, а в голове у меня крутилась одна мысль: «Папа и мама, дорогие мои, видели бы вы сейчас своего сына, которому президент США и первая леди дают экскурсию по Белому дому!»

- Михаил Соломонович, в чем формула счастья?

- Эта формула на протяжении жизни постоянно меняется. Сегодня она выглядит очень просто: чтобы мои близкие и я были здоровы. Знаете, когда моего папу, известного врача, спрашивали, что такое здоровье, он отвечал: «Это когда каждый день болит в новом месте». Такая вот формула здоровья. А формула счастья для меня – просыпаться здоровым с первыми лучами солнца и видеть в окне Каспийское море.

P.S. Когда интервью уже было готово к печати, Михаил Соломонович позвонил в редакцию и попросил добавить этот постскрипту:

В первый же день, когда на древней азербайджанской земле Карабаха вспыхнули военные действия за освобождение оккупированных земель, я вспомнил те благословенные времена, когда в этом прекрасном краю единой семьей жили представители разных национальностей. Я знаю это не понаслышке, потому что десятки раз бывал в Карабахе и видел дружную жизнь своими глазами. Так продолжалось до тех пор, пока трупный яд сепаратизма не проник в одну из общин Карабаха. Тогда десятки тысяч азербайджанцев и представителей других народов были изгнаны со своей земли.

10 ноября 2020 года история справедливо расставила все по своим местам. Благодаря победоносной азербайджанской армии во главе с Верховным главнокомандующим Президентом Ильхамом Алиевым азербайджанский народ смог вернуться на свои исконные земли. Достигнутое при непосредственном участии Президента России Владимира Путина трехстороннее соглашение навсегда вычеркнуло из политического словаря само понятие «нагорно-карабахский конфликт». Я очень хочу верить, что недалек тот день, когда у беженцев наконец появится возможность вернуться в свои дома, к родному очагу, что возродится вековая традиция добрососедства разных народов, когда они снова смогут дружно жить на карабахской земле Азербайджана.

Источник: Журнал «Баку», № 81, 2021 г. (Елена Аверина)

Mehdi Məmmədov (1918-1985)

Azərbaycan teatr rejissoru, aktyoru və pedaqoqu, sənətsünaslıq doktoru, professor, SSRİ xalq artisti, Azərbaycan SSR xalq artisti, Azərbaycan SSR Dövlət mükafatı laureatı Mehdi Məmmədov 1918-ci il may ayının 22-də Şuşada doğulmuş, məktəb təhsilini Bakıda almışdır. Yeddinci sinifdən Bakı Türk İşçi Teatrının tamaşalarında kütləvi səhnələrə çıxan Mehdi Məmmədov Bakı Teatr Məktəbini bitirib (1935), həmin ildə Moskvada ali rejissor təhsili almağa getmişdir.

1940-cı ildə Gəncə Dövlət Dram Teatrında Məmmədhiyyəyn Təhmasibin "Bahar" dramını diplom işi kimi tamaşaya hazırlayıb. Təyinatla Gəncəyə göndərilən gənc rejissor 1945-ci ilin yay mövsümünün sonunadək burada işləyərək, sentyabrda Bakıya gəlmiş, burada müxtəlif sənət ocaqlarında, əsasən, monumental səpkili tamaşalar hazırlamışdır.

Mehdi Məmmədov səhnə sənətinə aktyorluqla başlayıb. Teatr məktəbində Karl Moor ("Qaçaq-lar", Şiller), Hacı Əhməd ("Almaz", Cəfər Cəbbarlı), Moskvada Lunaçarski adına Ali Teatr Sənəti İnstitutunda Evstiqneyko ("Günəş övladları", Maksim Qorki), Neznamov ("Günahsız müqəssirlər", Aleksandr Ostrovski) rollarını oynayıb. İşçi teatrında Süleyman Rüstəm və Hacıbaba Nəzərlinin "Yanğın", Seyid Hüseyinin "Kölgə" dramlarındakı gənc aqronom və Bəxtiyar, Gəncə teatrında Səməd Vurğunun "Vaqif", "Xanlar", Mirzə İbrahimovun "Madrid", Məmmədhiyyəyn Təhmasibin, "Bahar", Mehdi Hüseyinin "Nizami" pyeslərinin tamaşalarında Eldar, Söhbət, Karton, Qaya və Əbdək rollarında səhnəyə çıxıb. Akademik teatrda isə "Alov"da Kamalov, "Canlı meyi"də Protasov, "Xəyyam"da Xəyyam, "Meşşanlar"da Terenti Teterov rollarında çıxış edib.

"Azərbaycanfilm" in 1959-cu ildə istehsal etdiyi "Onu bağışlamaq olarmı?" filmində Qaya roluna çəkilmişdir. Radio teatrında Şekspirin "Hamlet" faciəsində baş rol u səsləndirib.

Ayrı-ayrı illərdə Gəncə Dövlət Dram Teatrında (1942-1945), Milli Dram Teatrında (1960-1963), Opera və Balet Teatrında (1956-1960), Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrında (1978-1982) baş rejissor kürsüsünü tutub. Sırası

quruluşçu rejissor kimi ən çox Milli Dram Teatrında quruluşlar vermişdir.

Hazırladığı tamaşalar
Gəncə teatrında "Bahar" (Məmmədhiyyəyn Təhmasib), "Madrid" (Mirzə İbrahimov), "İntiqam" və "Qatır Məmməd" (Zeynal Xəlil), "Məşədi İbad" (Üzeyir bəy Hacıbəyov), "Od gəlini" və "Oqtay Eloğlu" (Cəfər Cəbbarlı), "Toy" (Sabit Rəhman), "Vaqif" (Səməd Vurğun), "Nə yardım doyur, nə əldən qoyur" (Lope de Vega), "İntizar" (İlyas Əfəndiyev və Mehdi Hüseyin), "Nizami" (Mehdi Hüseyin), "Partizan kostya" (Nadje-da Filippova), "Vasvası xəstə" (Jan Batist Molyer) dramlarının quruluşçu rejissoru olub.

Milli Dram Teatrında ilk işi 1946-cı ildə Şekspirin "On ikinci gecə" komediyasının tamaşası olub.
Müəyyən fasilələrlə bu sənət ocağında Cəfər Cəbbarlının "Yaxsar" (1947), Aleksandr Fədayevin "Gənc qvardiya" (1948), Sabit Rəhmanın "Aydınlıq" (1949), "Əliqulu evlənilir" (1961), Lope de Vega'nın "Rəqs müəllimi" (1949), Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" (1950), Məmmədhiyyəyn Təhmasibin "Çiçəklənən arzular" (1951), Nikolay Qoqolun "Müfəttiş", Karlo Hal-doninin "Mehmanxana sahibəsi" (1952), Yuri Yanovskinin "Prokurorun qızı" (1954), Nəcəf bəy Vəzirovun "Yağısdan çıxdıq, yağmura düşdük" (1955), İmran Qasımovla Həsən Seyidbəylinin "Uzaq sahillərdə" (1956), Viktor Rozovun "Sadıq sorğuğunda" (1961), Mehdi Hüseyinin "Alov" (1961) Mirzə İbrahimovun "Kəndçi qızı" (1962), Lev Tolstoyun "Canlı meyi" (1968), Hüseyin Cavidin "Xəyyam" (1970) və "İblis" (1983), Səməd Vurğunun

"İnsan" (1974), Maksim Qorkinin "Meşşanlar" (1975), Cəlil Məmmədquluzadənin "Dəli yı-gıncığı" (1978) əsərlərinə müxtəlif janrlarda səhnə həyatı verib. Opera və Balet Teatrında Fikrət Əmirovun "Sevil" (1953 və 1959), Leo Delibin "Lakme" (1957), Cahangir Cahangirovun "Azad" (1957), Üzeyir bəy Hacıbəyovun "Leyli və Məcnun" (1958 və 1978), "Koroglu" (1959), Cakomo Puccininin "Toska" (1960) operalarına quruluş verməklə, bu teatrda fəlsəfi-monumental teatrın imkanlarına genişlik açıb. Rus Dram Teatrında Maksim Qorkinin "Həyatın dibində" və Mixail Şatrovun "Mənim Nadej-dalarım" dramlarının quruluşçu rejissoru olub.

Elmi fəaliyyəti

Mehdi Məmmədov həm romantik, həm də realist səpkili tamaşalara quruluşlar verib. O, rejissor-pedaqoq kimi aktyorun rol-obraz üzərində analitik təhlilini əsas, mühüm prinsip kimi götürürdü. 1945-ci ildən ömrünün sonuna qədər Azərbaycan Dövlət Teatr İnstitutunda aktyor və rejissor sənətindən dərs deyib, kafedra müdiri vəzifəsində işləmişdir. 1968-ci ildə "Azəri dramaturgiyasının estetik problemləri" mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə etmişdir. 1960-cı ildən professor vəzifəsini tutan sənətsünaslıq doktoru Mehdi Məmmədov "Azəri dramaturgiyasının estetik problemləri", "Teatr düşüncələri", "Teatrlar. Aktyorlar. Tamaşalar", "Hüseyin Ərəblinski". "Onun sənət ulduzu", "Moskva Akademik Bədaye Teatrı", "Aleksandr Tuqanov" (rus dilində), "Rejissor sənəti", "Sabit Rəhman" və digər kitabların müəllifidir.

Zəngin elmi təfəkkürə malik olan Mehdi Məmmədov milli teatrşünaslıq elmimizin inkişafında, resenziya janrının formalaşmasında səmərəli fəaliyyət göstərmişdir. 1971-1976-cı illərdə Azərbaycan Teatr Cəmiyyətinin (hazırkı Teatr Xadimləri İttifaqı) sədri seçilmişdir. Görkəmli alimin yazdığı və dərslik kimi keçilən "Rejissor sənəti", "Həyat və sənət yollarında", "Mah teatr" kitabları elmi dəyərlərini bu gün də saxlamaqdadır. **Mehdi Məmmədov 1985-ci il yanvar ayının 8-də qəflədən vəfat edib. Bakıda Fəxri Xiyabanda dəfn olunub.**

"Azərsığorta" şirkəti fasiləsiz iş rejiminə keçib

Siz bizi, biz isə
fasiləsiz xidməti seçdik

Keyfiyyətli xidmət sahəsində müştəri münasibətlərinin təkmilləşdirilməsinə xüsusi önəm verən "Azərsığorta" Dövlət Sığorta Şirkəti bu istiqamətdəki yeniliklərini uğurla davam etdirir. Şirkətin mətbuat katibliyindən verilən məlumata görə, "Azərsığorta" Dövlət Sığorta Şirkəti fasiləsiz iş rejiminə keçib.

Fasiləsiz iş rejiminin tətbiq edilməsində əsas məqsəd rahat və keyfiyyətli sığorta xidmətləri

təqdim etməklə müştərilərin dəyərli vaxtına qənaət etməkdir.

İş günlərində sığorta xidmətləri üçün "Azərsığorta" Dövlət Sığorta Şirkətinə gələ bilməyən müştərilər, həftə içi nahar vaxtı saat 13:00-14:00-dək, şənbə günləri isə saat 10:00-dan 14:00-dək (C.Məmmədquluzadə küç. 102A - City Point Biznes Mərkəzi) ofisimizə yaxınlaşa bilər. Xatırladaq ki, "Azərsığorta" Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti Cənubi Qafqazın ilk sığorta qurumu olaraq 21 oktyabr 1921-ci ildə Azərbaycan SSR-də yerli Dövlət Sığorta İdarəsi kimi fəaliyyətə başlayıb. 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi yanında fəaliyyət göstərən Dövlət Sığortası İdarə Heyəti bazasında Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti yaradılıb.

Hazırda "Azərsığorta" brendi ilə fəaliyyətini uğurla davam etdirən "Azərsığorta" Dövlət Sığorta Şirkəti 36 növdə könüllü və icbari sığorta məhsulları üzrə xidmətlər təqdim etməklə respublikada geniş filial şəbəkəsinə malikdir. "Azərsığorta" sığorta yığımıları və sığorta ödənişlərinin həcminə görə bazarın qabaqcıl şirkətlərindəndir.

Pənah Əliyev – 60 Nümunəvi işi, ictimai aktivliyi ilə həmişə ön sıralarda

Qədim Odlar Yurdu Azərbaycan tarix boyu bütün dünyada ən qədim neft-qaz diyarı kimi tanınmış, dünya neft-qaz sənayesinin inkişafına dəyərli töhfələr bəxş edib.

Ölkəmizdə qaz təsərrüfatı 1920-ci ildən inkişaf etməyə başlamışdır. «Azəriqaz» Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti 1996-cı ildə yaradılmış, 2009-cu ilin iyul ayında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Neft və qaz sənayesinin idarəetmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi haqqında" Sərəncamı ilə «Azəriqaz» Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti yenidən təşkil olunaraq, ARDNŞ-nin tərkibinə verilmiş və hal-hazırda SOCAR-ın tərkibində öz fəaliyyətini «Azəriqaz» İstehsalat Birliyi kimi davam etdirir.

İstehsalat Birliyi ölkəmizin bütün regionlarını əhatə edən 2,1 milyondan çox istehlakçını təbii qazla təmin edir. İstehsalatın müasir tələblər səviyyəsində təşkil istiqamətində həyata keçirilən geniş proqram çərçivəsində "Azəriqaz" İB tərəfindən yeni layihələr üzərində intensiv iş aparılır. İstehsalat Birliyi Azərbaycan Respublikası ərazisində təbii qazı təchizat nöqtələrindən qəbul edərək, paylanması və satışını həyata keçirir. Azərbaycan Respublikası ərazisində qaz şəbəkəsinin təhlükəsiz istismarını təmin edən, bütün istehlakçıları fasiləsiz, keyfiyyətli və təhlükəsiz qaydada təbii qazla təchiz etməyə çalışan "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin çoxminli kollektivində alimlər, mühəndislər, qulluqçular

və texniki heyətdən ibarət əməkdaşlar çalışır. Bu əməkdaşlardan biri – Pənah Əliyev haqqındadır söhbətimiz.

1962-ci il mayın 18-də Hacıqabul rayonunun Udulu kəndində anadan olmuş Pənah Malik oğlu Əliyev 1982-ci ildə ordu sıralarından ehtiyata buraxıldıqdan sonra Azərbaycan sənayesində çalışmış nümunəvi gənc kimi ali məktəbdə təhsil alması üçün istehsalat tərəfindən Rusiyanın İvanovo şəhərinə göndərilir. 1990-cı ildə Rusiyada təhsilini başa vurduqdan sonra 2000-ci ilə kimi Bakı Vaqon Təmiri Zavodunda baş usta və sonra xalq üçün mallar istehsal edən dövlət konsernində sex rəisi vəzifəsində çalışır. 2000-ci ildən "Azəriqaz" İB-də mühəndis, daha sonra isə növbə rəisi vəzifəsində indiyə kimi fəaliyyət göstərir. Pənah Əliyev nümunəvi işçi kimi, ictimai aktiv-

liyi ilə həmişə ön sıralarda olub. "Azəriqaz" İB-də 22 illik əmək fəaliyyəti dövründə dəfələrlə rəhbərliyin fəxri fərmanları və şifahi təşəkkürlərinə layiq görülüb. Pənah Əliyev həm də idmanı çox sevirdi. Elə bu yaxınlarda Heydər Əliyev Fondu tərəfindən təşkil olunmuş 2022-ci il May Bakı Marafonunun fəal iştirakçısı olub vəsertifikata layiq görülüb. Siyasi cəhətdən savadlı, mənəvi cəhətdən yetkindir. Qayğıkeş ailə başçısıdır, bir övladı var.

Ötən ay Pənah Əliyevin 60 yaşı tamam olub. 18 may 2022-ci il tarixində "Azəriqaz" İB-də faydalı işinə, Həmkarlar İttifaqı hərəkətinə fəal iştirakına görə və 60 illik yubileyi münasibətilə "Azəriqaz" İB-nin Fəxri Fərmanına layiq görüldü. Bu münasibətlə onu ürəkdən təbrik edir, gələcək işlərində müvəffəqiyyətlər arzulayırıq.

"İQTİSADİYYAT"

Zəngilanda Azercell-in ilk rəsmi diler mağazası!

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı dövlət proqramının nəzərdə tutduğu Regional İnfrastruktur Layihələrində aparıcı oyunçulardan biri olan "Azercell Telekom" bu sahədə növbəti əhəmiyyətli addımını atır. "Bağlantını asanlaşdırır, həyatı daha dolğun edirik" strateji məqsədinə uyğun olaraq lider mobil operator Zəngilanın Ağalı kəndində ilk rəsmi diler mağazasını abunəçilərinin istifadəsinə verir. Qururverici haldır ki, işğaldan azad olunmuş tarixi ərazilərimizdə ilk rəsmi satış və xidmət məntəqəsinin açılışı Zəngilanda ötən ildən başlayaraq intensiv şəkildə həyata keçirilən "Ağıllı kənd" (Smart Village) layihəsinin ölkə prezidentinin bilavasitə iştirakı ilə keçirilən təntənəli açılışına təsadüf etdi.

Nəzərə çatdıraq ki, Ağalı kəndində yerləşən diler dükənində şirkətin digər müştəri xidmətləri mərkəzlərində həyata keçirilən əksər abunəçi əməliyyatlarının icrası mümkündür. Həmçinin, paytaxt və digər bölgələrdə fəaliyyət göstərən diler mağazalarında olduğu kimi, burada da abunəçilər gündəlik istifadələri üçün bir sıra yeni cihazlar (MiFi, USB modem və s.), müxtəlif aksesuarlar əldə edə, mobil telefonları kredit və nağd şəkildə satın ala bilərlər. Xatırladaq ki, daha öncə aprel ayında Azercell Müştəri Xidmətləri komandası azad olunmuş ərazilərimizdə şirkətin şəbəkəsindən faydalanan abunəçilərə dəstək göstərmək təşəbbüsü ilə Zəngila-

nın Ağalı kəndinə, eləcə də Şuşa, Cəbrayıl, Qubadlı və Kəlbəcərə səfər edərək, abunəçilərə ödənişsiz xidmət göstəriblər. Azercell-in əsas vəzifəsi və məqsədi işğaldan azad edilmiş ərazilərdə tam gücü ilə yeni nəsil şəbəkənin genişləndirilməsini sürətləndirmək və bu ərazilərə qayıdacaq əhalini mobil internet və qabaqcıl kommunikasiya xidmətləri ilə təmin etməkdir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Milli Məclisin üzvü, akademik Ziyad Səmədzadə Milli Məclisin deputatı Jalə Əhmədovaya atası **FƏRHAD ƏLİYEVİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycanın Xalq artisti, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Aygün Səmədzadə Milli Məclisin deputatı Jalə Əhmədovaya atası **FƏRHAD ƏLİYEVİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı və "İqtisadiyyat" qəzetinin kollektivi Milli Məclisin deputatı Jalə Əhmədovaya atası **FƏRHAD ƏLİYEVİN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Təsisçi:

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

Baş redaktor:

Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:

Ziyad Səmədzadə, Akif Musayev, Vahid Novruzov, Ədalət Muradov, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Süleyman Qasımov, Mirqasım Vahabov, Bəyalı Ataşov, Məiş Əhmədov, Aydın Hüseynov, Rusul Balayev, Müşfiq Atakişiyev, Zəhid Məmmədov, Ayten Səmədzadə, Elşad Səmədzadə

Dizayner:
Lamiyə NƏBİYEVAN

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və şəhərlənmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 1500